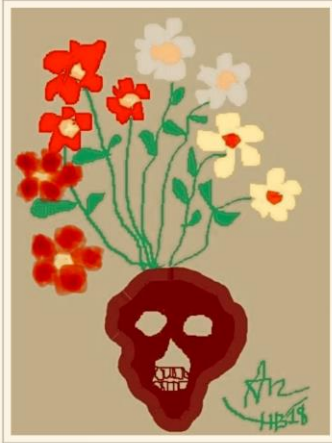

TRẦN XUÂN AN

tập thơ 27/49
viết và công bố: 23-11-2020 – 06-03-2021

**“NGUY”
VÀ “PHIẾN”,
HOÀ GIẢI
THỜI HẬU CHIẾN**

“NGUY” VÀ “PHIẾN”,
HOÀ GIẢI THỜI HẬU CHIẾN
tập thơ thứ hai mươi bảy
TRẦN XUÂN AN

TRẦN XUÂN AN

“NGUY” VÀ “PHIẾN”, HOÀ GIẢI THỜI HẬU CHIẾN

(bốn mươi bốn bài thơ)

*tập thơ thứ hai mươi bảy (27)
trong bốn mươi chín (49) đầu sách (tác phẩm)
của Trần Xuân An,
được viết và công bố trên Facebook
và các điểm mạng cá nhân của tác giả,
từ 23-11-2020 đến 06-03-2021*

**Thực hiện tệp PDF:
13-03-2020**

Ngày 30-03-2021, bổ sung hai bài thơ mới viết thêm
& một bài thơ để đọc lại từ một tập thơ trước
(chỉ bổ sung, không sửa đổi gì ở các bài khác)

**Thực hiện tệp PDF hoàn chỉnh:
30-03-2020**

- TẬP THƠ THỨ HAI MƯƠI BẢY CỦA TÁC GIẢ,
NẾU TÍNH RIÊNG VỀ THỂ LOẠI THƠ.

- TẬP THƠ THỨ MƯỜI BA,
NẾU TÍNH VỀ ĐỀ TÀI HOÀ GIẢI DÂN TỘC
(chưa kể một tập truyện về đề tài này).

- TÍNH CHUNG, ĐÂY LÀ ĐẦU SÁCH (TÁC PHẨM)
THỨ BỐN MƯƠI CHÍN
CỦA TÁC GIẢ TRẦN XUÂN AN, GỒM NHIỀU THỂ LOẠI,
KỂ CẢ MỘT SƯU TẬP SỬ LIỆU TỬ ĐẠI NAM THỰC LỤC CHÍNH BIÊN.

**TÁC GIẢ GIỮ BẢN QUYỀN
TỪNG CHỮ, TỪNG Ý TƯỞNG**

Thay lời ngỏ

HOÀ GIẢI DÂN TỘC ĐỂ HOÀ HỢP DÂN TỘC & BẢO ĐẢM CÁC QUYỀN TỰ DO DÂN CHỦ

Hiệp định về chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Việt Nam (Agreement on Ending the War and Restoring Peace in Viet Nam), thường gọi là: HIỆP ĐỊNH PARIS 27-01-1973

Trích nguyên văn bản tiếng Việt và bản tiếng Anh , ĐIỀU 11:

“... – thực hiện hòa giải và hòa hợp dân tộc, xóa bỏ thù hận, cấm mọi hành động trả thù và phân biệt đối xử với những cá nhân hoặc tổ chức đã hợp tác với bên này hoặc bên kia;

– bảo đảm các quyền tự do dân chủ của nhân dân: tự do cá nhân, tự do ngôn luận, tự do báo chí, tự do hội họp, tự do tổ chức [lập hội], tự do hoạt động chính trị, tự do tín ngưỡng, tự do đi lại, tự do cư trú, tự do làm việc, quyền tư hữu tài sản và quyền tự do kinh doanh...”.

(“... – achieve national reconciliation and concord, end hatred and enmity, prohibit all acts of reprisal and discrimination against individuals or organizations that have collaborated with one side or the other;

– ensure the democratic liberties of the people: personal freedom, freedom of speech, freedom of the press, freedom of meeting, freedom of organization, freedom of political activities, freedom of belief, freedom of movement, freedom of residence, freedom of work, right to property ownership, and right to free enterprise...”).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2729556287318305/>

Bài 1
TRÚT GÁNH NỢ CẦM BÚT
Trần Xuân An

cất khỏi vai gánh nợ người cầm bút
Đỏ thắm Vàng, mười chín tuổi chưa qua *
Đỏ bần Đỏ, cũng học trò, dạy học *
thơ máu xương, góp vào sử rõ rai!

hai gánh nợ, thiếu khuyết và nghiêng lệch
viết đền bù, đầy đủ và thẳng ngay
thành gánh sách, hai vai ta nhẹ nhõm
tuổi xế trưa, nắng trăm năm còn dài

nhưng đâu phải tính tủy trần, gác bút
chỉ xong thêm *Chiến tranh Lạnh* thuở nào *
vẫn viết về cõi khổ đau, hạnh phúc
thôi đạn bom, nổi xương trắng, máu đào!

không phải tránh nội chiến *Chiến tranh Lạnh*
đã “*Chín đoá...*” bù “*Mùa hè bên sông*” *
chung hộp sách mười bốn cuốn treo mạng
chưa sách giấy. Nhẹ vai. Chưa yên lòng.

T.X.A.

trước 10:30, 23-11-2020

.....

(*) Thời “*Chiến tranh Vàng – Đỏ*”: 1945-1975; thời “*Chiến tranh Đỏ – Đỏ*”: 1975-1989/1991. Đó là hai giai đoạn “*Chiến tranh Lạnh*” (1945-1991) ở nước ta và cả Đông Dương. ~ “*Chín đoá đỏ vàng lam*” (thơ, truyện, 13 đầu sách) và “*Mùa hè bên sông*” (tiểu thuyết, 01 đầu sách), cùng chung một đề tài hoà giải dân tộc thời hậu chiến, của tác giả Trần Xuân An. ~ Bài thơ trên đây được viết sau khi đã đóng lại tập thơ “*Tổ quốc ơi...*”, đã tạo thành tập sách PDF

với 41 bài thơ + 01 bài thơ vốn ở tập thơ trước. Đây là bài thứ nhất thuộc tập thơ thứ hai mươi bảy trong bốn mươi chín đầu sách (tác phẩm) của tác giả.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2763249540615646/>

Bài 2

**HỌC BẠ CHÚNG TA,
TÊN NGÀI VINH DANH**
Trần Xuân An

Hàm Nghi yêu dấu, gọi tên trường
vang tâm ta, hồn Huế, làn hương
âm thanh kỉ niệm thơm kí ức
trường thân, trong Quốc tử giám thương

ngôi trường mới xây thay trường xưa
nhớ rêu phong nắng, cỏ kính mưa
Hàm Nghi yêu dấu lưu di tích
kết sợi truyền thống ai nào chưa

hồn trường xưa đổ Tân Sở xanh
ngời kỉ niệm quật khởi kinh thành
trường yêu dấu: Hàm Nghi kháng Pháp
bao học bạ, tên Ngài vinh danh

rước linh Ngài, linh các đại thần *
học sinh chiêu niệm hồn sĩ dân
trở thành cùng Dụ vang Tân Sở
Tân Sở chờ trả cốt minh quân.

T.X.A.

chiều 27-11-2020

.....

(*) Hai đại thần Tôn Thất Thuyết và Nguyễn Văn Tường.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2770143563259577/>

Bài 3

MAI NỖ SỚM, NHÂN ĐÔI
Trần Xuân An

nhà không vườn ải, trong thành phố
một khoảnh mặt tiền, vợ mưu sinh
bao lớn, thùng gạch treo đầy đất
tháng mười, mai đã nở, vàng xinh!

a ha, thơ thốt lên vui lắm
dội lại lời mai diễm đạm hương
như Tết réo mong, thời tuổi nhỏ
vong lại lời mai, đậm thắm thương

mai vẫn muôn đời biểu tượng Tết
chừng như mỗi xuân một lời hay
hoa và lộc non luôn gợi ý
tứ thơ Tết tới, hiện trên tay *

thế đấy, mai ngoài lan can sắt
đón tháng Một ta, mừng Tết rồi *
cuối Chạp, lại rước về mai chậu
diễm đạm, đậm thắm, Tết nhân đôi

đại dịch, bão lũ, còn nhân hậu
năm nhuận tháng tư, tươi tháng mười
thấp hương ở bao lớn, bỗng thấy
mai thương đời, dù mọc chơi vơi.

T.X.A.

17 tháng mười Canh Tý 2020
(01-12-2020)

.....

(*) ~ Bói hoa, bói lộc non trong thú chơi hoa ngày Tết của nhiều người, khiến người ta có nhiều ý tưởng mới về năm mới. Đối với người làm thơ, hoa và lộc non cũng gợi ra nhiều ý thơ, tứ thơ. ~ Tháng Một ta: tháng mười một âm lịch; tháng Chạp ta: tháng mười hai âm lịch.

(Bài này đã đăng tập san Quán Văn số 79)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2773340166273250/>

Bài 4

NHÀ CỘI RỄ THI SĨ CHẾ LAN VIÊN
Trần Xuân An

làng An Xuân, cội rễ cha lẫn mẹ
tấm sương ngọt, thơm hồn Phan Ngọc Hoan
tim Quảng Trị, rung nhịp Chàm Bình Định
Hà Nội lửa, Sài Gòn kim cương than

suốt một đời, mang phận Kiều họ Chế
xong Điều tàn, Chế lại thuần Việt rồi
Chế Kiều Hoan ở Viên Tĩnh viên ấy *
sương Cam Lộ, vườn Sài Gòn ngọt tươi

hồn lại về làng cội rễ, Quảng Trị
nhà lưu niệm vĩnh cửu Chế Lan Viên
di chỉ quê, chính là thơ Di cáo
Quảng Trị rỗng, Di cáo thật chất riêng

tròn trăm năm, thành Đền thiêng Thi sĩ
tại nguyên quán, sơ sinh, lớp ban đầu
xa và gần, người hành hương Quảng Trị
từ hôm nay mãi mãi tới nghìn sau.

T.X.A.

trước 11:30, 08-12-2020

.....

(*) Hàn Mặc Tử gọi Chế Lan Viên (Phan Ngọc Hoan) là Chế Bồng Hoan. Căn cứ vào bài “*Độc Kiều*”, “*Định nghĩa dân tộc*” và nhiều bài khác của nhà thơ có đề cập đến Thuý Kiều trong “*Truyện Kiều*” – Nguyễn Du, tôi ghép họ hoặc tên thành: Chế Kiều Hoan. ~ Nhà vườn của Chế Lan Viên ở quận Tân Phú, TP.HCM., được chính nhà thơ đặt tên là Viên Tĩnh viên.

(Bài này đã gửi tạp chí Cửa Việt)

“Nguy” và “phiến”,
hoà giải thời hậu chiến

12

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2779050382368895/>

Bài 5

TIẾN BIỆT

NHÀ VĂN HOÀNG HẢI THUY (1933-2020)

Trần Xuân An

ông phỏng tác, “*Tình mộng*” *
nhiều tuổi ngọc mến yêu
bia mộ ông, người viếng
không bao giờ xanh rêu

cái còn lại, cái đẹp
người đọc luôn cảm hoài
trong hương hoa tưởng nhớ
duy “*Tình mộng*” không phai

cái tục trong “*Giông tố*”
cũng mỉ học trần gian
ông học Vũ Trọng Phụng
mộ vắng cười, lệ chan.

T.X.A.

13:15-17:23, 09-12-2020

.....

(*) Truyện dài “*Tình mộng*” của Hoàng Hải Thủy do ông phỏng tác từ phim “*Vacance romance*” (Roman Holiday), 1953. (Theo Wiki, bộ phim được đạo diễn và sản xuất bởi William Wyler, biên kịch bởi John Dighton và Dalton Trumbo. Nữ diễn viên Audrey Hepburn thủ vai chính). Truyện được Nxb. Nguyễn Đình Vượng ấn hành, 1974, sau khi được đăng nhiều kì trên tuần báo Tuổi Ngọc. Ở bài thơ này, tôi chỉ nhắc đến “*Tình mộng*” và sự công khai thừa nhận của Hoàng Hải Thủy về ấn tượng, ảnh hưởng “*Giông tố*” (Vũ Trọng Phụng) đối với ông (trong các tác phẩm khác của Hoàng Hải Thủy), và cụ thể là ông xác nhận truyện tiểu lâm chính trị “*Pháp cường chiếm, một số dân Hà Nội rên lên hể hể*”, Vũ Trọng Phụng quả thật có đưa vào tiểu thuyết “*Giông tố*”

(1936, 1937), hồi mới lên mười tuổi ông có đọc và mãi nhớ (tạp chí điện tử Gió-O, bài trả lời phỏng vấn, 2011), đúng như nhà nghiên cứu Lại Nguyên Ân đã khảo cứu văn bản trong công trình đã công bố năm 2007. Chú thích này, về “*Giông tố*”, chỉ nhằm khảo chứng xuất xứ về mặt văn bản của truyện tiểu lâm chính trị trên, bổ cứu cho xuất xứ dân gian truyền miệng của nó.

Cũng xin nói thêm: Nhân lúc biết tin cáo phó về sự qua đời của nhà văn Hoàng Hải Thủy (đầu tháng 12-2020), đăng trên Facebook, tôi thử vào Google để kiểm chứng về cáo phó ấy, và biết được bài ông trả lời phỏng vấn ở tạp chí điện tử Gió-O cùng những thông tin nói trên.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2779904235616843/>

Xem thêm:

<https://txawriter.wordpress.com/2020/08/22/bi-tay-cuong-chiem-ma-cu-ren-len-mot-cach-he-ha-lam/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/10/gieu-nhai-theo-tran-te-xuong-vu-trong-phung-hoa-nguyen-van/>

Bài 6

BÀI THÁCH HOẠ:

“GIẾU NHẠI THEO TRẦN TẾ XƯƠNG,
VŨ TRỌNG PHỤNG, LỖ TẤN”

Trần Xuân An

hạ thành Hà Nội, nhục sông Hồng
Tây hiệp, sượng rên, phải gậy chông *
trên ghé, bà đầm ngoi đít vệt
dưới sân, ông kẹc ngồng đầu rồng! *
chú Hoàng Hải Thủy ghi thành chữ
bác Lại Nguyên Ân chép đủ dòng
sa-đích thời nào đau xé thịt *
ai bình “sượng”, “ngồng”, máu rồng rồng! *

T.X.A.

09-12-2020

.....

(*) Theo hai “website” của nhà văn Hoàng Hải Thủy (bài trả lời phỏng vấn, 2011) và nhà nghiên cứu Lại Nguyên Ân (công trình nghiên cứu văn bản, 2007): Truyện tiểu lâm chính trị trong “*Giông tố*” của Vũ Trọng Phụng (“*Thị Mịch*”, VI, xã hội tiểu thuyết của Vũ Trọng Phụng, Hà Nội báo, số 24 (17 Juin 1936), tr. 26-30; in thành sách lấy tên sách là “*Giông tố*”, XIV, xã hội tiểu thuyết của Vũ Trọng Phụng, Nxb. Văn Thanh, Hà Nội, 1937, tr. 165-174). ~ Gàn tron nguyên văn hai câu thơ của Trần Tế Xương (xin xem tiếp chú thích này). ~ Sadisme: bạo dâm gây đau. ~ Trên Facebook riêng, nhà thơ Thạch Quý bình chữ “ngồng” trong bài “*Giếu người thi đỗ*”, thơ của Trần Tế Xương. Theo Google, nhà giáo Nguyễn Khắc Phục và vài tác giả khác cũng có bàn về chữ đó ở câu thơ cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX ấy.

Xem thêm **bổ chú cần thiết** cho năm bài thơ thất ngôn bát cú luật Đường, phong vị cổ xưa này (từ bài đến bài 10), ở phần cuối tập thơ.

“Nguy” và “phiến”,
hoà giải thời hậu chiến

16

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2779849132289020/>

Bài 7 & bài 8

HOẠ LẦN 1:

**BÀI “GIẾU NHẠI THEO TRẦN TẾ XƯƠNG,
VŨ TRỌNG PHỤNG, LỖ TẤN”**

Trần Xuân An

(nguyên văn, khắc lục, luật trắc):

sông Cửu, sông Hương chung nhục Hồng
Tây đê, vùng dậy, đứng bên chông
bà đầm, trên ghé, ngòi tròn vệt
ông cử, dưới sân, chĩa vầy rông
“Giông tố”, viết văn, luồn lách chữ *
“Giếu thi”, đánh bút, vuốt xoa dòng *
bạo quyền “cởi trói”, thô sa-địch *
mềm dẻo, nước triều, lớn lại rông *.

(nguyên văn, khắc lục, luật bằng):

sông Hương, sông Cửu nhục như Hồng
Tây hiệp, vùng lên, sát cạnh chông
trên ghé, bà đầm ngòi đít vệt
dưới sân, ông cử chĩa vi rông
viết trong “Giông tố”, lách từng chữ *
đánh ở “Giếu thi”, xoa mỗi dòng *
sa-địch, đến thời phải “cởi trói” *
dẻo mềm, triều nước, lớn rồi rông *.

T.X.A.

10-12-2020

.....

(*) “Giông tố”, tiểu thuyết của Vũ Trọng Phụng, bản 1937. “Giếu người thi đỗ”, thơ Trần Tế Xương (1870-1907). ~ Xã hội Việt Nam, trong đó có văn học, đã một lần được “cởi trói” trong giai

đoạn 1936-1939, khi Mặt trận Bình dân của Léon Blum (1872-1950) lên cầm quyền ở chính quốc Pháp. ~ Đây chỉ là bài hoạ nguyên văn trong khuôn khổ chủ đề thuộc loại “chủ hoà” hoặc “minh xã” (ngầm chống Pháp trong vỏ bọc hợp pháp). Nếu có thể, câu cuối nên chằng là thế này: *minh xã thăm tù máu úa rờng* (luật trắc); *thăm tù đuổi Pháp, máu tươm rờng* (luật bằng).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2780596328880967/>

Bài 9 & bài 10

HOẠ LẦN 2

**BÀI “GIẾU NHẠI THEO TRẦN TẾ XƯƠNG,
VŨ TRỌNG PHỤNG, LỖ TẤN”**

Trần Xuân An

(nguyên văn, khắc lục, luật trắc):

Hà Nội Pháp đề, nhục Tản Hồng
Huế truy tội sớng, bị roi chông
bà đầm trên ghé ngoi tròn vệt
ông cử dưới sân ngỏng trốc rông
người nuốt thịt người, kinh vạn chữ *
sử bôi máu sử, hải nghìn dòng *
Lỗ gào địa ngục, Mao thêm ngục *
sa-địch, khoá mồm, máu chảy rông.

(nguyên văn, khắc lục, luật bằng):

Pháp đề Hà Nội, nhục dòng Hồng
Huế đánh tội rên sớng quá chông
thẹn chuyện bà đầm ngoi đít vệt
hổ danh ông cử ngỏng mào rông
thịt người, người nuốt, kinh từng chữ *
máu sử, sử bôi, hải mỗi dòng *
Lỗ Tấn thét gào Mao địa ngục
khoá mồm, sa-địch, máu tuôn rông.

T.X.A.

12-12-2020

.....

(*) Lỗ Tấn, “Nhật kí người điên” (1918).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2782170198723580/>

Xem Facebook Trần Xuân An ngày 09-12-2020 – 12-12-2020

Xem thêm:

<https://txawriter.wordpress.com/2020/08/22/bi-tay-cuong-chiem-ma-cu-ren-len-mot-cach-he-ha-lam/>

Bài 11

ĐỪNG KHIÊU DÂM HOÁ
Trần Xuân An

bỏ cái tục tần trong mỹ học
là xoá Xuân Hương và Tú Xương
Thánh Kinh, cũng đục trắng nhiều đoạn
xin miễn khiêu dâm hoá nồn nường!

T.X.A.

13-12-2020

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2783076935299573/>

Xem tại Facebook & txawriter.wordpress.com

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/15/toi-ki-ten-duoi-ba-bai-tho-that-ngon-bat-cu/>

Bài 12
**“CƯỖNG BỨC TÌNH DUYÊN”,
CHUYỆN THỜI CHIẾN TRANH**
Trần Xuân An

người làm ơn, ngậm cưỡng bức lòng người
ân đức ấy ngậm buộc người phải chọn
thoát nhà lao, vào tình duyên không trọn
người thủy chung, người chung thủy suốt đời

khi tấn tuồng lịch sử đổi màn rồi
người vỡ mộng lại gặp người mộng vỡ
người ngoài lao nhờ kẻ quen giúp đỡ
người trong lao thoát ra, thành vợ chồng

thời chiến tranh cũng đời thường nổi lòng
rời Việt Minh, người về sau bị bắt
người về trước, theo chính danh, dù nát
đưa quan quyền triều Nguyễn, cứu tình duyên

cứu khỏi tù, lễ cưới tơ hồng thiêng
dùng ân nghĩa trói đời nhau bền chặt
sợi lạt mềm buộc đời nhau, tấm mật
vậy có là cưỡng bức tình duyên không?

vị đắng chát, trà, cà phê, tình lòng
viết văn chương, nhìn đâu cũng bị kịch
thấy ân nghĩa sáng trong như ngọc bích
mang cạnh sắc vị kỉ cửa đau tim

tuổi sóng tràn và bay bổng cánh chim
gọi đó là tình duyên bị áp lực
cứu khỏi tù, cưới nở hoa tâm phục
khi bạc đầu thấy vậy cũng thương thương

tôi bạc đầu, học lại về yêu đương
thành vợ chồng, có nhiều người chinh phục
lớp sơ cấp hôn nhân và hạnh phúc
chịu cưỡng bức học cho xong, xoá mù *

tình duyên đó như ca dao hát ru *
chuyện Thạch Sanh nhưng Lý Thông không có
cứu thoát hang Đại Bàng, nên chồng vợ
ân hoá tình, đâu chỉ yêu với yêu.

T.X.A.

22 & 23-12-2020

.....

(*) Chính sách cưỡng bức (cưỡng bách) giáo dục, bắt buộc phải đi học trường phổ thông, ở các nước tiên tiến, ngày xưa. Trong "*Chương trình Việt Minh*" (Hồ Chí Minh, 1941), có sử dụng cụm từ "cưỡng bức giáo dục". Ở đây, nói về điều kiện đăng kí kết hôn, buộc phải có chứng chỉ đã học xong lớp hôn nhân, xây dựng gia đình hạnh phúc, "xoá mù" kiến thức về lĩnh vực này. Tác giả cũng chỉ nói đùa, rằng bản thân tuy bạc tóc, vẫn lơ tở mơ. ~ Trích "*Thạch Sanh*", truyện thơ dân gian:

*"Đàn kêu: tích tịch tình tang
Tiếng tí, tiếng trúc cung đàn đưa vui.
Đàn kêu hơn thiệt mọi lời
Nhân duyên phu phụ số trời đã se".*

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2789568704650396/>

Bài 13
CHÚT NGÔNG LẤY HÊN TUỔI MỚI
Trần Xuân An

lịch mặt trời quên một tuổi ta
sáu lăm năm, xuôi hoá sông xa
nguồn sơ sinh đến bến phai tóc
(chưa khắp biển, chưa mưa lại nhà)

tin tưởng mình còn lâu mới chết
còn chèo dòng sông, dài thẳng trằm:
viết trường vàng, viết tiếp trường đỏ
giảng dạy, vắt biên vải, viết thềm *

vẫn cầm bút, viết một chồng sách
nửa sách giấy và nửa mạng treo
danh ngữ tác gia, không sống hận
gặp thời buổi khó, sự nghiệp bèo

nhỏ mơ: chữ dựng nhà thơ lớn
biệt một dòng văn sử, còn mơ
sách với sọ bưng hoa chín đoá
trên thuyền, bút gỗ mạn, trằm bờ

lịch mặt trời còn lịch mặt trăng
thơ yêu đủ đắp mộ, nghìn trang
sông tình tới cuối sông còn lấm
trăm tuổi bút, thơ tuổi trẻ măng.

T.X.A.

06:15-09:30, 30-01-2020

.....

(*) Vắt biên vải: vắt sổ quần áo.
(Bài này đã gửi tuần báo Văn nghệ TP.HCM.)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2795703347370265/>

Bài 14

BỐN MÙA THỂ LOẠI
Trần Xuân An

thơ tình nhân loại muôn năm tuổi
trời đất vào xuân hàng triệu mùa
hạ sử, thu bình, đông tiểu thuyết
mùa nào tình cạn xuân tàn chưa!

hạ bùng sử điểm tình xuân chữ
thu thăm bình ken, len truyện đông
không tháng năm nào tình tắt thờ
nào tươi chất xám, tim tươi hồng

đời xưa trong truyện, tình luôn mới
sử động nhịp tim, lay vạt sau
muôn thuở thơ tình vương hiện thực
thoát li đời, cũng đỡ mảy chau?

Cô Giang, tình sử – tình trong sử
“Màu tím hoa sim” Bến Hải thương
lí luận “Nhân văn”, nay cời trói
tình nào truyện Vĩ tuyến voi sương?

lẽ nào duyên thắm mai vàng nguy?
tình đẹp đào hồng mới thật ư?
muôn thuở, thời nào cũng vạt thuở
yêu đương, xuân sắc cả huyền hư

bốn mùa thể loại xen canh chữ
thể loại nào mà chẳng chuyện tình!
hiện thực vấn vương thì hoá giải
lợi quyền, chiến tuyến, méo tâm mình.

T.X.A.

*“Nguy” và “phiến”,
hoà giải thời hậu chiến*

27

Trần Xuân An

07:12-08:40, 01-01-2021
(19-11, mùa đông năm Canh Tí HB20-21)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2797175313889735/>

Bài 15

NỘI CHIẾN TRANH GIÀNH ĐẤT MẸ
Trần Xuân An

dựa hai thiên hạ, chia hòn máu
bắn giết lẫn nhau, nhà Mẹ tan
“*Vòng phẩn Kavkaz*”! Giằng – xé xác *
hiểu sâu hiện thực để thương dân

mỗi phe ghi siết một tay Mẹ
giằng Mẹ về mình, xé Mẹ chẳng?
kịch gián cách thời, nhưng lịch sử
đẹp phe buông, nội chiến, đầu hàng

Đất như Mẹ đẻ, Miền Nam khóc
“*Vòng phẩn Kavkaz*”, xé ruột, buông *
hoà giải, trầm tư hồn cốt kịch
kết đồng sáng tạo, thiết tha thương

A.Q. không nhĩ, Miền Nam hỡi? *
hoà giải, đúng không, hay đã sai?
tôi viết thơ hoà bình, thống nhất
trầm tư “*Vòng phẩn...*” lại, do ai?

nhưng cờ cộng sản, phải xương máu
lòng nội chiến vào đánh thực dân
phải cướp chính quyền ý hệ cũ
Miền Nam sao hiểu đỏ lòng nhân!

hiểu lòng nhân Đỏ, nơi đời thật
thấy sử Đông Âu, quanh nước mình
“*Vòng phẩn Kavkaz*” trong nội chiến
còn hàng giặc ngoại, muôn đời khinh

thật ra, hai nửa nương hai Khối

thống nhất, buộc ràng vào Khối kia
“*Vòng phẩn Kavkaz*”, Mẹ sống sót
ngoại cường Đỏ đỏ, gánh ai chia!

thế rồi hai Khối đều buông cả
(nội chiến anh em, dựa ngoại xâm)
ruột thịt thực dân vào ruột thịt
sử gia chân chính, bút còn tâm

Campuchia! Giải phóng là thế
chỉ giúp người Cam đất nước Cam
nhưng “*cắm đụng cây kim sợi chỉ*”
sao người Miền Bắc ngập Miền Nam?

văn chương là tấm gương soi thật
tráng thuỷ có khi méo mó người
kịch gián cách cho đời phản tỉnh
có ai tự vấn, khóc hay cười?

T.X.A.

02-01-2021

.....

(*) Vở kịch gián cách “*Vòng phẩn Kavkaz*” của Bertolt Brecht (1898-1956). Ở đây, tôi muốn vận dụng sáng tạo, trong tinh thần hoà giải dân tộc, rằng: Hai anh em ruột đánh giết nhau, giành nhà đất và giành mẹ đẻ; ai tham lam quyết giằng kéo đất và mẹ về mình là xé đất và xé cả thân mẹ (trong tranh chấp, là kẻ giết đất và giết mẹ đẻ của mình). ~ “*A.Q. chính truyện*” của Lỗ Tấn, viết về tâm lí dối lòng mà vui trong thực trạng đáng buồn, thường được gọi là “phép thắng lợi tinh thần”.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2797757687164831/>

Xem thêm: “Chuyện trò với một người bạn học thân mến” (05-01-2021)

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/06/chuyen-tro-voi-mot-nguoi-ban/>

Phụ chú: CHUYỆN TRÒ
VỚI MỘT NGƯỜI BẠN HỌC THÂN MẾN
Trần Xuân An

I. Thực tế bất chấp đạo lí và lẽ phải. Lịch sử cho thấy thực dân Pháp và Hội Thừa sai Paris tại hải ngoại của Pháp xâm lược nhưng cũng mị dân là “khai hoá”. Các chiêu bài phải lộ mặt khi nhìn vào thực tế.

II. Sự thật? Mình chỉ hoà giải thôi:

1) Trong chiến tranh, Miền Nam chỉ than khóc vì nội chiến và sự hãi cộng sản. Miền Nam hầu như buông tay từ 1945. Điều đó thể hiện trong văn học nghệ thuật. Trong khi đó, Miền Bắc thì dựng nên nhiều chiêu bài và văn nghệ sĩ đều viết theo các chiêu bài ấy.

2) Thống nhất, hoà bình là tốt, nhưng Miền Nam không muốn bị áp đặt chủ nghĩa Mác-Lê và phụ thuộc Liên Xô. Họ cho rằng Miền Nam bị cộng sản xâm lược. Trong khi đó Miền Bắc lại bảo họ giải phóng Miền Nam bằng chủ nghĩa Mác-Lê của Liên Xô (cờ, ảnh Liên Xô khắp nơi).

3) Thực tế là dân và cán bộ Miền Bắc vào Miền Nam gần chục triệu người, nắm hầu hết quyền lực chính quyền, kinh tế... Miền Nam bảo Miền Bắc thực dân hơn cả Pháp! Nếu thực tế như Campuchia, đánh đổ Polpot – lêng Xary xong, phải trả Campuchia cho người Campuchia (ở Miền Nam, không một người Miền Bắc nào vào ở tại Miền Nam), thì mới đúng đạo lí, lẽ phải. Anh ruột mà giết em, đè bẹp em, cướp nhà, cướp đất em thì cũng là xâm lược (nhấn mạnh: XÂM LƯỢC), nữa là giương cờ, cắm cờ, dựng ảnh Liên Xô!

TRÊN ĐÂY LÀ LÍ LUẬN HAI PHÍA. Mình chỉ hoà giải.

T.X.A.

05-01-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2799921653615101/>

Bài 16

BÚT NHƯ NGỰA VỀ ĐƯỜNG CŨ
Trần Xuân An

đầu năm lịch mặt trời, khai bút
tìm tứ yêu đương cho trẻ trung
hai trái tim, sao còn bối cảnh?
thoát li chẳng? Chỉ trời vô cùng!

bút không sợ chạm vào niềm sử
và thể loại nào cũng chuyện tình
lạc tứ, bút quay về Bến Hải
gặp Brecht vạch trắng rùng mình *

thơ rung tim ám, khi đầu sáng
gián cách, lạnh lùng, viết lấm rồi
về lại Phương Nam bằng ngọn bút
tận cùng hiểu sử, yêu nhân đôi!

hát ngâm, đòi hiểu thơ tiền chiến
Tổ quốc vong, thơ tình thoát li
nội chiến, ngoại xâm – hai Khối giặc *
xói cày sử, giới tuyến mà chi!

thoát li sử – đã nằm lòng sử
nếu chỉ thơ tình, đất giống trời
hai trái tim, cần chi bối cảnh
thơ yêu đương: thể giới hai người!

T.X.A.

14:34-17:33, 05-01-2021

.....

(*) Bertolt Brecht (1890-1956), kịch gián cách và thơ trí tuệ. Xem thêm hai bài thơ của Trần Xuân An: “*Bốn mùa thể loại*”, “*Nội chiến*”

tranh giành Đất Mẹ” (01 & 02-01-2021). ~ Xem: “Sự thật về quan hệ Việt Nam - Trung Quốc 30 năm qua”, tài liệu Bộ Ngoại giao, Nxb. Sự Thật, 1979.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2800146380259295/>

Bài 17

PHÉP MÀU Ở CAMPUCHIA

Trần Xuân An

lịch sử biến quân đội cộng sản Việt Nam
thành lực lượng chống cộng độc đáo nhất
trong mười năm
đánh Kh'Mer Đỏ
để tái thiết chế độ lập hiến – quân chủ
hiến pháp dân chủ được thượng tôn
trên đất nước Campuchia sư sãi áo vàng

thảo nào
Campuchia gọi đó là “*Quân Nhà Phật*”
phép màu chẳng?

một thế cờ tàn, khi Thiên An Môn đầy xác
khi rã Liên Xô, Đông Âu, không thể khác
khi mấy triệu xương khô khắp ruộng rừng hoang
lên tiếng kêu đòi cùng Biển Hồ mặn nước mắt *
khi bão lửa chủ nghĩa Mao lụi tắt!
khi khúc hùng ca
kết nốt lặng Gạc Ma
giữa Biển Đông sóng gầm, sóng thét!

lịch sử biến quân đội cộng sản Việt Nam
bảo vệ Tổ quốc chuyển sang kinh tế thị trường
quân đội nhân dân dân tộc
quân đội nhân dân học rộng mười phương
lại thuần túy dân tộc
sẵn sàng chống mọi ngoại xâm.

T.X.A.

13:23-14:20, 08-01-2021

.....

(*) Thủ tướng Campuchia Hun Sen: “Đúng vào lúc người dân Campuchia sắp chết, chỉ còn biết chấp tay khẩn cầu Tiên, Phật tới cứu thì bộ đội tình nguyện Việt Nam xuất hiện. Bộ đội Việt Nam chính là đội quân nhà Phật” (theo báo Quân đội nhân dân, 06-01-2019). ~ Tonlé Sap (Sông lớn, Hồ lớn), xưa nay được sách địa lí Việt Nam gọi là Biển Hồ, ở Campuchia.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2802754249998508/>

Bài 18

LỘN TRÁI MÂY LẠI ÁO QUẦN
Trần Xuân An

sự thật đời, bạn thân yêu ơi
tôi thấy lắm khi như bao tấm vải
không thể duy nhất mặt phải
cũng không bao giờ là mặt trái đơn thuần
phải chăng, đó là phương cách tồn tại
của mọi thực thể trần gian! *

những năm rời bục giảng, khó khăn
tôi làm nghề vất vả
quán may giao hàng
nhiều áo, nhiều quần
bạc màu do nắng mưa, sương gió
phải tháo ra, may trở
mặt trái ra ngoài, nguyên màu, đón xuân

vậy đó, niềm tin trong ngần
ở đời, sự thật như lá, lá đều hai mặt
cũng có nhiều mặt trái lá, sâu ăn
dù mặt phải lá, vẫn còn tươi, xanh ngắt
nhưng muôn cây mãi tốt, đại ngàn
ruộng vườn bát ngát

tôi vất vả áo quần
lộn trái còn nguyên sắc
dù vải che người, không bằng
lá ruộng vườn, lá rừng nguyên hai mặt
cũng đủ ấm lòng tin sự thật
sao bạn còn chút gì băn khoăn
chút gì kinh ngạc
về hầu hết nhân vật hiện thực
thời hai bên nương hai Khối, chiến tranh

thời hậu chiến, hoà bình, thời thời đối rạc
trong thơ và tiểu thuyết tôi, tốt lành!
như “lá xanh, bông trắng, nhị vàng”
lật lại, không khác
“nhị vàng, bông trắng, lá xanh” *.

T.X.A.

13:21-16:02, 08-01-2021

.....

(*) Tính toàn diện, toàn bộ của sự thật: “*Một nửa cái bánh mì vẫn là bánh mì, nhưng một nửa sự thật thì đó là giả dối*” (danh ngôn / ngôn ngữ Nga [?]); “*Một nửa sự thật thường là điều dối trá to lớn*” (Half a truth is often a great lie) Benjamin Franklin (1706 – 1790). ~ Chế Lan Viên, bài “*Lộn trái*”, 15-09-1988, Vũ Thị Thường sưu tầm, biên soạn, xuất bản (Chế Lan Viên toàn tập, Nxb. Văn Học, 2002).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2802471206693479/>

Bài 19

**CON & NGƯỜI,
CÁI CHÍNH LÀ SỰ THẬT LỊCH SỬ**
Trần Xuân An

“Con Người, hai tiếng ấy vang lên kiêu hãnh” *
ai tách ra phần “Con” và phần “Người”
“Con” là động vật tham sân si, giữa đời u tối *
“Người” là cao cả, tốt lành, được sáng soi

tham sân si mức nào mới thành tội phạm
cao cả, tốt lành mức nào thì được tôn thờ
không phần “Con”, phần “Người” không nốt
không sâu sắc hiện thực, lãng mạn cũng ngây thơ

cái quan tâm chính là sự thật lịch sử
chỉ là sự thật lịch sử 131 năm
sự thật Đỏ sau “bức màn sắt”
trắng Mỹ kém tròn thua trắng Trung Quốc chẳng *

và Con Người, ai kia đòi hạ bệ
vốn đắm chìm tham sân si, khoái lạc, đau thương
theo họ: Con Người, vang lên kiêu hãnh quá
nên cứ thét gào đòi cách mạng vĩ cuồng!

cánh tả! Cánh tả! Maiakovsky: “Quay trái!”
Chế Lan Viên “lộn trái”, thì “phải, phải”, được khen
con người may má, thành máy may thì công cụ *
thơ không độc giả, thi sĩ Chế cũng “mình ên”! *
– ơi hỡi buồn tênh!

bút từng là công cụ chuyên chính sắc bén
thi sĩ như khẩu súng nã đạn đỏ nòng
ông từng bảo, hoà bình, chất tâm linh và trần tục
thơ sâu rộng tình đời, di dưỡng nội lực, thừa ông?

đọc “Lộn trái” và cả ngàn bài thơ “Di cảo”
đâu chỉ nhằm hiểu thế nào hai chữ Con Ngươi
cái chính là hiểu một nhà thơ với sự thật lịch sử
Miền Bắc trong “Di cảo”, lưu tiếng khóc, tiếng cười

“Lộn trái”, rồi nghĩ cho cùng, “Trừ đĩ”, ông trần trối *
bởi đâu chỉ viết nghĩa vụ cho Miền Bắc nước mình
vô hình trung, còn viết theo lệnh Liên Xô, Trung Quốc
nếu kháng chiến như Nguyễn Trãi, đâu phải tự khinh!

nhưng lịch sử đã thế, không cách nào bảo khác
ông từng viết cả dân tộc đành chịu như Kiều
– đúng ra, nương hai Khối, đuổi hai Khối ngoại xâm –
hai Miền sám hối
đề lòng tự trọng dân tộc hồi sinh, đáng kính yêu.

T.X.A.

12:34-17:01, 10-01-2021

.....

(*) Gia đình cha mẹ và bản thân nhà thơ Chế Lan Viên vốn theo Phật giáo. Tham sân si (thuật ngữ Phật giáo): Tham: tham tài sản, danh vọng, chức quyền, sắc dục, ăn uống, ngủ nghỉ, vui chơi... Sân: nóng giận, thù oán, trả thù, ghen tị... Si: mê đắm, không biết phải trái... ~ Câu văn nổi tiếng của Maxim Gorki (1868-1936). ~ Ý thơ Việt Phương. ~ Hai bài thơ “Lộn trái” (1988) và “Trừ đĩ” của Chế Lan Viên. ~ *Minh én*, tiếng Nam bộ, gốc tiếng Kh’Mer: một mình, cô đơn, lẻ loi.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2803995876541012/>

Bài 20
TÔI KHÔNG “TRỪ ĐI”
Trần Xuân An

đời cầm bút như dòng sông
dòng sông
từ khởi nguồn đến biển
tác phẩm là nước, thông dong giữa đồng
sau khúc hai bờ đá nghiêng
chảy lách, chảy vòng
sau quãng đá hụt hẫng, thành thác
đá lộ nhô, thành ghềnh
bị sức ép nào, được tự do nào
hiện thực cưỡng bức ngấm ngầm ra sao
dòng sông chữ
vẫn nguyên dòng sông chữ
toàn bộ tác phẩm tôi, nguyên dòng sông
tôi chẳng “trừ đi” như Chế Lan Viên
mặc dù ông “trừ đi” chỉ là cách nói
toàn bộ tác phẩm ông còn vẹn nguyên
nguyên chứng tích
đoạn sông nào bị bức, hiếp!
không, tôi chẳng “trừ đi”!
nguyên vẹn dòng sông dòng sông.

T.X.A.

06:45-09:12, 12-01-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2805259419747991/>

Bài 21

**HÙNG ĐÔNG CỘNG SẢN
TỰ KHOA HỌC – KỸ THUẬT**
Trần Xuân An

một trăm năm, hai trăm năm, năm trăm năm
có thể, và cũng có thể ngàn năm sau nữa
hồng hoang nguyên thủy lại hùng đông Đổ
lúc máy tự động làm thay hoàn toàn cho loài người

đó là lúc không còn nạn cướp đoạt mồ hôi
bóc lột xương máu, chiến tranh xâm lược
của cải vật chất thừa mứa trên Trái Đất
loài người hoàn toàn có máy tự động làm thay

loài người không chỉ có duy nhất Trái Đất này
tài nguyên vô cùng tận, tỉ năm chưa dùng hết
ít ra ở những hành tinh gần nhất
chiến tranh xâm lược làm gì, nhân loại ơi!

văn minh cơ khí, điện tử đều khắp nơi nơi
hàng loạt nước tối tân, chứ không phải một nước
bùng hùng đông cộng sản đều khắp Trái Đất
chính tiến bộ khoa học công nghệ sáng cõi đời!

131 năm chiến tranh gần đây thôi
cả dân tộc, kể cả khi hai Miền nội chiến thảm khốc
chỉ vì Độc lập, Tự do, Dân chủ như trăm đất nước
Việt Nam mình độc lập, tự do thật sự chưa?

T.X.A.

07:01-07:55, 13-01-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2805876933019573/>

Bài 22

**HOÀ GIẢI ĐỂ HOÀ HỢP,
KHÔNG PHẢI ĐỂ CHIA RẼ**
Trần Xuân An

hiệp ước nào cũng chỉ là cưỡng ước
kí bằng bút, nhưng bằng xích xe tăng
Pháp cưỡng ước, vẫn đâm thép vào Huế
hoà giải ư, Dinh Độc Lập đầu hàng

quá thấu hiểu, còn làm thơ hoà giải!
chửi rửa nhau hậu chiến, chưa hoà chăng?
ít chỉ chỗ, nhưng lại nhiều yêu mến
mến nhưng lo, vì báo giấy chưa đăng

Tito đỏ, trung lập giữa hai Khối *
Che cũng đỏ, ghé cao, thất vọng sâu *
ảnh hưởng bút học trò, rồi thầy giáo
thiên chức thơ, hoà giải để thương nhau

Pháp thực dân, Đỏ mình là người Việt
(chống Cam đỏ, Tàu cộng, Nga hoàn Nga)
“hãy cứu mình, trước khi Trời Đất cứu”
hoà giải để hoà hợp, ta với ta!

trong Hiệp ước, hoà giải là pháp lí *
là công lí và đạo lí Việt Nam
Trung Quốc cướp Hoàng Sa là xâm lược
chỉ *Hiệp ước Đồng bào* mới muôn năm.

T.X.A.

07:34-09:01, 18-01-2021

.....

(*) Josip Broz Tito (1892-1980); Che Guevara (1928-1967). ~ Hiệp định Paris 27-01-1973 về Miền Nam Việt Nam.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2809340002673266/>

Bài 23

KHÍ KHÁI ĐÀNG TRONG
Trần Xuân An

người Quảng Nam, người Đàng Trong khí khái
chất người này do đất thoáng người thừa
trời cao tiếp Trường Sơn, Biển Đông rộng
một bát bình, đứng dậy, ghé cũng lùa

đất sông Hồng nguồn cội, thông cảm nhé
(nhớ Đàng Ngoài, “*Gái Bắc*” Nguyễn Tất Nhiên!)
Đàng Trong hỡi, mềm mỏng cho nhờ chút
đất mở cõi hết rồi, giữ cương yên!

nói thẳng ra, Miền Nam người Nam giữ
võ bàn chi, lùa xô ghé làm chi
người xưa bảo đất nào nên cọp nấy
Miền Bắc ơi, ruột thịt cũng nhớ ghi!

học Tito, học Che, ta thất thế *
vàng lí lịch cha ông, thủ phạm rồi
nhưng khổ nỗi, máu lại ứa cầm bút
sợ giải phóng thành xâm lược, sử cười!

vấn muôn thuở từ bi kịch thời đại
người thất thế không viết, ai viết đây?
người Miền Nam có quyền hành, cũng đỡ
kiểm duyệt ta, lẽ nào nghiệt hơn Tây!

tuy Miền Nam cũng có sâu trong gạo
nắm quyền hành – đao phủ chém gốc Nam
nhưng bạn ta: Người Miền Nam khí khái
sao xô ghé, thoát thân về nhà nằm?

T.X.A.

09:19-10:45, 18-01-2021

.....

(*) Josip Broz Tito (1892-1980); Che Guevara (1928-1967).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2809379096002690/>

Bài 24

NGÀY “HỮU NGHỊ” VIỆT – TRUNG
Trần Xuân An

Trung Quốc chiếm Hoàng Sa, vì “hữu nghị”
mười tám tháng giêng nào, ta nhớ không? *
hai biên giới, Gạc Ma, vì “đại cục”
chiêu bài treo súng xâm lược đồ nòng!

T.X.A.

trước 06:45, 19-01-2021

.....

(*) 18-01-1974, Trung Quốc đã khiêu chiến. Sau đó một ngày, 19-01-1974, hải chiến Hoàng Sa, Trung Quốc thật sự xâm lược.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2809921942615072/>

Bài 25

CHÍ ĐỘC LẬP BÌNH SINH
THỜI LƯƠNG CỰC
Trần Xuân An

bước vào tuổi sáu lăm, lại tự hỏi
đời ta sao? Từ Huế mới lọt lòng
dòng sông chảy tương tác cùng thế Đất
vận Nước là hai Khối chẻ dòng sông

sáng Nam Tư, Tito nhân vật sử *
đau, cầm súng cho Đế quốc Áo – Hung
buồn, cầm súng cho nước Nga xô-viết
chống hai Khối, đồ riêng sắc trung dung

du kích quân Cu Ba từ Nam Mỹ
thắng, ngồi cao, ghê máu chảy hoà bình
Che tự thành hòn đá của Sisyphé *
tự lặn lên rồi tự thả, hiện sinh!

tuổi trung học, hai người như đất sét
ta nhào nặn một thần tượng nước mình
vào đại học, ta đổ màu sáng tạo
a ha ha, chí độc lập bình sinh!

sau mấy năm Việt Minh, quăng độc lập
cha hồi quy chính danh, về Quốc gia
mạ tản cư, bị bắt, rồi được cứu
nhưng tư tưởng, ta tự sáng tạo ta

đồ thống nhất, thật lòng ta cũng đồ
đũa đồ ớt, đồ cà chua, cay chua
bị chối từ vào Đoàn (nói chi Đảng!)
vẫn thành tâm nhà giáo đồ lạc mùa

ta từng viết ta như giáo sĩ đồ
“Kẻ tuần đạo” của Unamuno *
(ông làm lễ, nhưng lướt câu kính tít!)
lãnh tụ ngoại, Nga – Trung, ta phớt lờ

ba bảy năm, dân đen công dân đồ
thời “Cởi trói”, vẫn sử đồ, đồ vàng
ta vẫn vậy, họ Trần nhưng gốc Nguyễn
sách ta đồ, sắc đồ Trần Xuân An

thời trẻ tuổi, ta nhà thơ, nhà giáo
mất một nhà, chỉ còn lại một nhà
may “Cởi trói”, ta xây thêm nhà sử
nhà tiểu thuyết, nhà luận — xương máu ta

Đảng cầm quyền muốn đồ thì cứ đồ
Đảng vẫn đồ, ta công dân đồ thôi
Đảng dân tộc, ta mừng thuần dân tộc
học trăm phương văn minh của loài người

trong đời thường, dân đen công dân đồ
với hiến pháp, luật pháp, ta tuân hành
trước trang viết, ta một chí độc lập
bóng lãnh tụ ngoại cường đề, sao đành!

cuộc đời ta, bao giờ cũng minh bạch
tác phẩm ta cũng giấy trắng mực đen
cống hiến đời gần năm mươi đầu sách
sự nghiệp còn, vượt thắng mọi lãng quên.

T.X.A.

20-01-2021

.....

(*) Josip Broz Tito (1892-1980); Che Guevara (1928-1967). ~ Sisyphé, nhân vật thần thoại, bị hình phạt của Thượng thần chúa tể Zeus, cứ phải lăn đá lên đỉnh núi rồi thả xuống chân núi. Đó là một hình phạt khiến nạn nhân cảm thấy vô nghĩa, phi lí, nên đành phải tìm ý nghĩa sống trong tình cảnh chung thân, muôn kiếp vô nghĩa, phi lí, của kiếp người, của trần gian. Albert Camus, nhà văn, triết gia hàng đầu của chủ nghĩa hiện sinh, đã viết lại thần thoại này. Chủ nghĩa phát-xít Hitler từng vận dụng hình phạt ấy, ở giếng nước (múc lên, đổ xuống), khiến nhiều tù nhân tự tử vì không thể chịu đựng nổi sự vô nghĩa, phi lí. ~ “*Kẻ tuấn đạo*” (“*San Manuel Bueno, Mártir*” – *Thánh Manuel Bueno, tuấn đạo*) của Unamuno, tác giả người Tây Ban Nha, Trần Xuân Kiêm dịch, Nhà xuất bản Quế Sơn – Võ Tánh, Sài Gòn, 1971: Nhân vật giám mục trong truyện được phong thánh sống, nhưng ông không bao giờ đọc câu kinh thể hiện đức tin về sự tồn tại Đức Chúa Trời. Ông không tin có Chúa Trời, mặc dù đó là điều răn số một, cơ bản nhất của Thiên Chúa giáo.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2810820145858585/>

Bài 26

**NHÂN MÙA BẦU CỬ Ở MỸ HB20-21,
NGHĨ VỀ SỬ SÁCH NƯỚC MÌNH**
Trần Xuân An

ngươi đứng đầu nghiêm nhiên vào sách sử
lễ đăng quang cả nước chói ngai vua
sử trăm vua, chỉ dăm vua được quý
nghìn năm bầu, mười tác gia vạn mùa!

sử lịch đại, tộc phả và gia phả
hắn còn lưu hay tro bụi mịt mờ
tất cả rồi thời gian sàng lọc hết
tên tuổi nào không chỉ vết mực khô?

sao chữ tâm gấp ba chữ tài nhỉ?
luyện sáng tâm gấp ba luyện sáng tài
trò hư danh, trò quyền lực, muôn thuở
thời gian rõ tâm và tài trên ngai

không là vua. Tướng anh hùng, nghĩa sĩ
quan yêu nước, lính dũng cảm cũng nhiều
chưa thi hào, thi nhà thơ, nhà sử
nhà tiểu thuyết, nhà tiểu luận, không điều.

T.X.A.

05:12-07:15, 26-01-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2814918208782112/>

Bài 27

**NỮ THẦN TỰ DO DA ĐEN
TRÊN ĐÒI CAPITOL**
Trần Xuân An

Amanda Gorman, trẻ trung và xinh đẹp
nhà thơ nữ da đen
hậu duệ xa đời người Phi Châu nô lệ
nổi đầu nước Mỹ ở Châu Mỹ, chưa quen

bài thơ Amanda vọng vang âm hưởng
Lincoln, Luther King, Obama
người giải phóng nô lệ, người đòi quyền sống
người tổng thống Mỹ đầu tiên đen màu da

Amanda Gorman, trẻ trung và xinh đẹp
nhà thơ nữ da đen hậu duệ nô lệ da đen
đọc thơ chào tổng thống trắng đã quỳ xuống
trước thét gào đen “*Cho thờ với!*”, Chauvin!

thơ Amanda vọng vang tiếng búa thanh toán
đập vỡ tượng nhân vật sử buôn bán da đen
và màu sơn bôi xoá tượng, mặc Covid-19
mất Nữ thần Tự Do mở lớn, lệ hoen

thơ nói thay Kalama Harris, nữ phó đắc cử
biểu tượng sắc Ấn, nửa món nợ Đế quốc Anh
Đế quốc Anh là mẫu quốc của nước Mỹ
của người Mỹ thời khai khẩn khai canh

nhà thơ nữ Amanda đọc thơ đoàn kết
có tiếng bay chim câu điếm tuyết trắng đen
tiếng thép dựng xây và luật thép cấm phá
chỉ dựng bia tổ cáo tàn sát “Red Indian” *

Amanda Gorman, trẻ trung và xinh đẹp
biểu tượng đoàn kết: nhà thơ nữ da đen
hậu duệ xa đời người Phi Châu nô lệ
thành Nữ thần Tự Do, tiếng thơ lớn, lệ hoen.

T.X.A.

14:23-16:15, 27-01-2021

.....

(*) “Red Indian” có nguyên nghĩa là người Ấn Độ đỏ. Nguyên do là thổ dân Châu Mỹ vốn có màu da vàng hơi sẫm, không sẫm như người Ấn Độ, nhưng giống giống màu da người Ấn Độ, khi ra trận thường tự tô phẫm đỏ lên mặt để uy hiếp đối phương, nên thực dân Anh ban đầu gọi họ là người Ấn Độ, bèn gọi là Indian, hay American-Indian, Red Indian. Ngữ danh từ “Red Indian” có tính phản cảm đối với các tộc da vàng thổ dân Châu Mỹ. Họ không phải là người Ấn, màu da họ cũng không đỏ! Nhưng ngữ danh từ ấy vẫn còn được dùng trong những ngữ cảnh nhất định.
(Đã đăng tặg ở Facebook của nhà thơ nữ trẻ Amada Gorman).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2815995575341042/>

Bài 28

**VƯƠNG MẮC XƯƠNG LỊCH SỬ,
NGƯỜI MỸ ĐÃ THÔNG MINH**
Trần Xuân An

khai mở ra Tân Thế giới bằng máu
và mồ hôi, đất và nhân phẩm thổ dân
người Châu Phi nô lệ thành công cụ biết nói
chương sử ghê tởm ấy, may có Lincoln

may có Luther King, Obama, Harris nữa
Toni Morrison, và thơ Gorman, vừa mới đây
toả sáng lui lịch sử, sử để coi hơn trước
sử Mỹ không khác, chỉ nói thêm hiện tại, tương lai

dân tộc ăn thịt dân tộc, đất nước nuốt đất nước
cổ đại hay cận đại, đều thế cả! Thời đó đã qua
ngày nay, luật dân chủ có thể truat tống thống
hoà giải quá khứ, biết sắp xếp màu da

liên danh đen trắng là thông minh, thấu tình đạt lí *
đủ sức mạnh, nói về độc lập Tây Tạng, Tân Cương
chặt giúp khỏi Biển Đông “lưỡi vạch” Trung Quốc
thoát ngọng nghịu vì sử Mỹ, vương xương!

bầu cử Mỹ chẳng liên quan gì nước mình hậu chiến
hai trận sóng thần Xanh rồi Đỏ, 131 năm! *
cơ chi thống nhất, vẫn hai Miền, Miền Nam tự quyết *
Miền Nam chỉ của người Miền Nam

bầu cử Mỹ chẳng liên quan gì nước mình
Thiên Chúa giáo Rôma xâm lược
Chủ nghĩa Marx-Lenin xâm lược
một phe dựa vào thực dân
“khai hoá” là mị dân

một phe dựa vào độc lập dân tộc
“giải phóng” là mị dân
cả hai đều dùng súng đạn bạo lực
áp đặt gông cùm vào Việt Nam
áp đặt, áp đặt, cưỡng bức, cưỡng bức
đó là sự thật
sử sách chẳng thể nào nói khác hơn!

hai phần bài thơ này chẳng liên quan
nhưng đều thể hiện cái nhìn
*“nhìn thẳng vào sự thật
nói đúng sự thật!”*
còn lại năm đoá đở chống xâm lăng
(lẽ ra chỉ có kẻ thù là Pháp và Nhật!).

T.X.A.

14:23-17:31, 28-01-2021

.....

(*) Liên danh đen trắng cũng như liên danh trắng đen (bao gồm cả da vàng thổ dân, chủ nhân Châu Mỹ cả vạn năm trước). ~ 131 năm: 1858-1989. ~ Hiệp định Paris 27-01-2021 về Miền Nam Việt Nam.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2816780545262545/>

Bài 29

ĐÓ

Trần Xuân An

cọ xát vào thực tiễn,
đỏ còn năm đoá chống xâm lăng
chống thực dân, phát xít, thực dân mới
chống cộng sản Trung Quốc bá quyền, đỏ chói
chống đỏ chói cộng sản diệt chủng Kh'Mer

đỏ ngằm chống Mao, từ độ Huế Tháng Ba *
kinh tế – chính trị mặc dù rất “xô-viết Nghệ – Tĩnh”
nhưng thực tế là lãn công,
quan liêu hơn hành chính
đánh chủ nghĩa tư hữu,
ruộng đồng thành thị xác xơ

đỏ ở hội trường vẫn lãnh tụ ngoại quốc Mác – Lê
vẫn sùng chủ nghĩa cộng sản Nga, dù Liên Xô rã
uy thế, mức sống thời Đổi mới,
nhờ không còn cực tả
từ độ chạm súng Kh'Mer Đỏ, Tàu Đỏ,
đã “bung ra” *

chỉ còn chuyên chính độc đảng cầm quyền, bây giờ
Đất nước chúng ta đỏ bây giờ thế đó
nơi đặt tượng Quốc tổ Hùng vương,
Mác Lê còn chiếm chỗ!
đỏ năm đoá chống xâm lăng, đỏ luôn đi:
Gỡ cờ và ảnh lãnh tụ ngoại cường!

45 năm là công dân đỏ của Đảng cầm quyền
cảm giác vong nô rõ hơn dưới chế độ cũ
đã có chính thể nào như đế quốc Liên Xô,
trong hàng ngàn năm lịch sử?

công dân biết là biết thế, nhưng vẫn tuân hành!

xung đột ý hệ, bị lướt tới bằng chiến tranh
lịch sử lưu lại đó, đợi thời hoà giải
tôi cắm vào bình sọ, năm đoá đỏ chiến công vĩ đại
cùng bốn đoá vàng, lam, sáng tỏ mãi nghìn sau!

- “Chúng tôi tự hào đã đánh thắng 3 đế quốc to”
- “Chúng tôi tự hào vì không phải đánh nhau
với đế quốc to nào cả”*

độc lập không đổ máu, tốt hơn quá nhiều máu đổ
nhưng thế Đất, vận Nước không giống nhau.

T.X.A.

trước 09:12, 31-01-2021

.....

(*) ~ “Huế Tháng Ba”: 26-03-1975, ngày quân đội Miền Bắc vào
quản lí Huế. ~ Kinh tế “bung ra”, bước đầu chấp nhận chủ nghĩa
tư hữu, xem tư hữu là động lực kinh tế, từ 1979. ~ Theo Huy Đức
(*“Bên thắng cuộc”*): “Năm 1991, khi thăm chính thức Thái Lan ông
Võ Văn Kiệt nói: “Chúng tôi tự hào đã đánh thắng 3 đế quốc to”.
Thủ tướng Thái Lan đáp lời: “Chúng tôi tự hào vì không phải đánh
nhau với đế quốc to nào cả””. Ba đế quốc to chắc hẳn là Pháp,
Mỹ, Trung Quốc, còn Phát-xít Nhật, người Việt chỉ góp phần đánh
đuổi, khi Nhật sắp đầu hàng và khi Nhật đã đầu hàng. Có lẽ đó là
thủ tướng Anand Panyarachun, người trả lời thủ tướng Võ Văn
Kiệt.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2818628441744422/>

Bài 30

VUA GIA LONG – BÁC HỒ
Trần Xuân An

hai trận sóng thần Xanh rồi Đỏ châu Âu
đổ bộ nước ta, Nguyễn Ánh rồi Nguyễn Ái Quốc
kẻ cứu công lao Chín Chúa, người cứu Đất nước
“Hiệp ước Versailles”,
“Luận cương thuộc địa”, khác nhau? *

một “sát tử” để độc lập, rồi mất nước! Đau!
một độc lập, Liên Xô đã còn cấm cờ, dựng ảnh
hai trận sóng thần hai Khối — *Chiến tranh Lạnh!*
đỏ vàng lam, chín đoá,
nở trên bình sọ trắng, đất nâu.

T.X.A.

08:34-10:11, 01-02-2021

.....

(*) Hiệp ước Versailles 1787 giữa Pháp và Pigneau de Béhaine, giám mục đại diện Nguyễn Ánh, nhưng hiệp ước này không thực thi; “Luận cương về vấn đề dân tộc và thuộc địa” 1920 của Lenin và bài “*Con đường dẫn tôi đến chủ nghĩa Lenin*” của Bác Hồ.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2819530188320914/>

Bài 31
CHÈO GHE VƯỢT CẠN
Trần Xuân An

~~ tặng bạn Võ Văn Luyến (nhà thơ) ~~

chèo ghe trên bờ cạn
“vượt cạn” đều “mồ hôi”
làm thơ, lọt lòng tứ
bút chèo giấy mây trời!

viết, kết hôn với Đồi
nhà văn là Người Mẹ
bản thảo đau sinh đẻ
đều “vượt cạn” “mồ hôi”

Mẹ – biểu tượng sáng tạo
cả vật lí, y khoa...
nở nhụy ở vàng trán
hay từ ngực khai hoa!

thiên tính Mẹ, trừu tượng
vâng, thiên tính tinh khôi
ai cũng có tính Mẹ
tính Mẹ là tính trời

thiên tính Mẹ – sinh sản
sáng tạo cả thế gian
như mọi người trần thế
tính Mẹ trong nhà văn

cho dù nam hay nữ
tính Mẹ đều trong ta
nhà văn không tính Mẹ
phản ánh Đồi mù sa!

không ai đau thay được
xé ngực sinh sách Đời
“vượt cạn” như huyền thoại
đồng nghiệp đến ru nôi.

T.X.A.

trước 14:00, 02-02-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2820327728241160/>

Bài 32

**THƯƠNG TRÂU,
THƯƠNG BÚT PHÍM**
Trần Xuân An

cuối năm, chờ đón Tết Trâu
thầm nhớ bài ca dao cổ
nghìn đời thân thương gắn bó
*“cấy cây là việc nông gia **
ta đây trâu đó ai mà quân công”

như người, nông gia trên đồng
hơn người, bốn ngăn nhai lại *
thương người, trâu như lòng thóc mảy
“bao giờ cây lúa còn bông
thì còn ngọn cỏ trên đồng trâu ăn”

cùng giới cầm bút sử văn
canh tân ruộng đồng chữ nghĩa
không dạ dày tư. Răng bé *
viết nhai lại thì sách cần
bật cười, loé Tết, khi nhằn ca dao

thương trâu, thương trâu biết bao!
khác loài, trời sinh ra vậy
Tết Trâu, nhận đây một lạy
người hơn người nhờ tài cao
nói cùng loài vật, nao nao loài người!

cầm bút, độc sáng, lẻ loi
trâu là bút cùng máy chữ
Tết Trâu, mỗi lạy mỗi thứ
cánh đồng giấy trắng mênh mông
cày ca dao cổ sáu dòng ra Giêng

Tết Trâu, bút phím cũng thiêng
chấp tay lạ, vơi áy náy
sáu dòng ca dao, mấp máy:
‘bút phím ơi, ta bảo này
cùng ra ruộng giấy, cùng cày với ta’...

T.X.A.

08:11, 10:34, 09-02-2021
(28 tháng chạp, Canh Tý HB20-21)

.....

(*) ~ Có dị bản: “Cấy cày vốn nghiệp nông gia”, “cấy cày giữ
nghiệp nông gia” (câu thứ hai này thuộc bản sách Vũ Ngọc Phan,
“Tục ngữ, ca dao, dân ca Việt Nam”, in lần 8, Nxb. KHXH., 1978,
tr.229). ~ Dạ dày của loài trâu có bốn ngăn (dạ dày tư).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2825193884421211/>

Bài 33

NU HÔN TRƯỜNG CỬU

Trần Xuân An

đầu năm, trời đất hôn dài
hôn từ tháng chạp ra ngoài tháng giêng
nu hôn như thể vô biên
sầu đông rừng tím, sông nghiêng mai vàng.

T.X.A.

Mùng một Tết Tân Sửu HB21
(14:52-15:01, 12-02-2021)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2827464210860845/>

Xem thêm:

CÂU ĐỐI 1 TẾT TÂN SỬU 2021:

Trâu lịch Việt, tân niên, ghé ngõ mừng Xuân

Mai phương Nam, cổ truyền, long lanh thắm Tết

T.X.A.

06-02-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2823955224545077/>

CÂU ĐỐI 2 (HÀI HƯỚC) TẾT TÂN SỬU 2021:

Covid vào Cổ Việt, Covid sợ; mừng còn Tết thương trâu

*Côvơ đến Cổ Vời *, Côvơ lo; vui vẫn Xuân quý nghề*

T.X.A.

08-02-2021

(* Các vùng biển xa cổ xưa của nước ta.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2824711691136097/>

Bài 34
**TẾT, TẶNG MỘT NGƯỜI
VÀ NHIỀU NGƯỜI**
Trần Xuân An

~~ tặng Đ.Đ. & bài viết về gia đình bạn ~~

Tết, quét dọn quá khứ
sao máu sử lại tươi
nội chiến trong ngoại chiến
người viết, may lòng nguôi

chiến tranh là thế đó
bắn, chặt đầu, đâm lê
lưỡi rựa, cán cuốc đỏ
mai gậy hồn làng quê

chiến tranh là thế đó
chẳng bên nào nhân từ
Đỏ nhân, phải thắng đã
Vàng nhân, buông, phải tù

có kẻ cướp thương đất
thành bộ đội anh hùng
có kẻ xăm “sát cộng”
thua bạc, giữ lòng trung

cũng có nhà vô sự
liên can mà vô can
chấp tay, Tết máu cũ
máu nội chiến đều oan

oan – buộc lòng nội chiến
đối phương trong nhân dân
“giết oan hơn bỏ sót”

say máu, nhạc thúc quân

giết nhiều, càng yêu nước
“giết người mà lên lon” *
vòng hoa vì Tổ quốc
thành liệt sĩ, cho con

bao người dân vô tội
bỗng dung thành kẻ thù
huân chương hoai rở máu
ghế xương thời lửa mù

trẻ vô can, vô sự
đọc sử nội chiến, đau
hãy trách người viết sử
truyền thù đến nghìn sau!

gắng viết sao cho thật
nội chiến ba mươi năm
Bắc, Nam đều ác! Nhớ
viết còn tình Việt Nam

đều Việt Nam yêu nước
thù nhau đến tận xương
hoà bình rồi, còn hận
do sử học, văn chương!

bồi dưỡng, đầu cơ hận
khoét sâu, thổi phồng thù
có phải mưu độc chiếm
hay chước để loại trừ?

hai phía đều yêu nước
chống hai Khối ngoại xâm
mỗi phía nương mỗi Khối

vận nước của Việt Nam

bút sử cần có lửa
viết ngũ cường ngoại xâm
nhưng nội chiến, một nửa
cần toàn cảnh, sáng tâm.

T.X.A.

trước 15:23, ngày mừng 3 Tết Tân Sửu HB21
(14-02-2021)

.....

(*) Nhạc phản chiến. Lon (le galon): quân hàm. Có trường hợp thăng quân hàm (lên lon) do chiến công, nhưng thường là lên lon theo thời hạn. “*Hãy giết người đi con! Giết người mà lên lon!*” là một lời chửi rủa, phản đối chiến tranh, chứ không phải là lời khuyên bảo nên như vậy.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2828985384042061/>

Bài 35
LÀM RUỘNG CHỮ FACEBOOK
Trần Xuân An

làm thơ, cho hai phía hiểu nhau
mới trông, như đòn xóc hai đầu
hai bó lúa, gấp trăm bó đũa
gánh lúa về, vai ta rạn đau *

lúa trải tròn mặt trời, trên sân
trâu đập thóc ròi. Xay. Giã. Giần
gạo trên sàng, chịu đun sôi lửa
từng chén chữ, mời hai phía ăn

Trung phần, đâu phải nhọn hai đầu
nhọn hai đầu: Lũng Cú, Cà Mau
ôm mũi xóc, không cọng lúa đứt
đến mâm cơm, hạt chữ thơm nhau

gần bảy năm, cuộc bẫm cày sâu
soi mặt sông, đầu bạc, trắng râu
lúa gánh ròi! Thôi, hai vai chín *
thơ hoà giải này vang tới đâu!

T.X.A.

06:11-07:05, 19-02-2021
(Mùng 8 Tết Tân Sửu HB21)

.....

(*) Chín dạn: Đứng ra, phải viết là “chín rạn”. Đây là chữ của Nguyễn Du, một từ ghép trong “*Văn tế thập loại chúng sinh*” (“*Văn Chiếu hồn*”) của ông. Chín rạn: chỗ trên hai vai người bị đòn gánh tre, đòn xóc tre đè nặng, cọ xát, theo nhịp chân bước, khiến da bị chai lì, như thể bị chín bóng đi và bị rạn nứt ra.

“Nguy” và “phiến”,
hoà giải thời hậu chiến

66

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2832300527043880/>

Bài 36

**NGƯỜI VIỆT MÌNH HẬN THÙ NHAU LÀM CHI,
NỘI CHIẾN TRONG NGOẠI CHIẾN**
Trần Xuân An

những mẫu tin hình sự
trên mặt báo hằng ngày
rõn gáy tận giấc ngủ
hoà bình, thế này đây!

nửa là thời nội chiến
trong ngoại chiến, bom dày
súng rền, luật bắn giết –
luật rừng – không ghê tay

miền Quốc gia, giết Đỏ
miền Cộng sản, giết Vàng
lẽ đương nhiên thời chiến!
sử mỗi làng bao trang?

trước chia cắt Bến Hải
sau đó, cũng máu xương
Pháp – Tàu, thác súng đổ
Mỹ – Nga, thác súng tuôn

cái ác trong người Việt
hay cái ác chiến tranh?
chiến tranh khiến người ác
ác, nhân danh tốt lành!

Nam, vì bình yên nước
diệt “Cộng sản xâm lăng”
cấm liên lạc, tiếp tế
cấm chứa chấp “phiến quân” *

Bắc, vì bình yên nước
truy Quốc dân đảng tan
giết quan quân Bảo Đại
tê "nguy" của thực dân *

hiền lành và nhẫn nại
là người Việt nghìn đời
nhưng chiến tranh, mầm ác
bùng lên, tự vệ thôi

chiến tranh tạo guồng máy
dựng tình thế mất còn
đỉnh ốc không thoát được
chôn địch kéo địch chôn

chiến tranh là chém giết
lửa nung tham sân si
chiến tranh, quy luật ấy
hiều vậy, thù hận chi!

trăm ba một năm đó
truy nguyên, kẻ thù đâu?
kẻ thù chính là Pháp
là Tàu, dù đổi màu

là Nga, đế quốc Đỏ
là Nhật theo Hitler
là Mỹ, thực dân mới!
ta thù nhau là mê

và tôn giáo chính trị
khiến đức tin cũng mù
chủ nghĩa công hữu Đỏ
nhiều súng, đầy ao tù

điểm nóng Chiến tranh Lạnh
ta hận thù nhau chi!
say máu, say thuốc súng
say tuyên truyền, sân si

bồi dưỡng thù, giết địch
hun đúc hận, lợi quyền
chiến tranh, kẻ thăm sát
án toà binh hấn nguyên

biết bao người trẻ tuổi
học hành trong chiến tranh
không may mắn thù hận
đau nội chiến, sao đành!

trẻ tuổi, còn ảo tưởng
tưởng ảo tốt, cũng lành
hào quang Điện Biên phủ
Sài Gòn, hoà bình nhanh

đảng nào cũng lệ thuộc
cùng lệ thuộc một bên
gộp sức giành độc lập
quốc thể, không chịu hèn!

trẻ tuổi, hiểu quy luật
chiến tranh là thế thôi
đâu ngờ còn cách mạng
lật giai cấp, đổi đời

*(thơ tôi hồng thống nhất
trả lí lịch, thiệt thòi
coi bão táp cũng vật
bút làm cán cân đời!)*

chiến tranh, kẻ hận máu
hoà bình, người hận thời
may chủ nghĩa cọ xát
vào thực tiễn, bốc hơi

“Đổi mới” và “Cởi trói”
thành Miền Nam cả rồi
đỏ vàng lam chín đoá
bình sọ trắng vui cười.

T.X.A.

08:34-10:01, 20-02-2021

.....

(*) Một vài từ ngữ hai bên Đỏ và Vàng dùng để miệt thị nhau, như “phiến quân” (quân xúi giục, giúp kẻ ác), “nguy” (giả dối, bù nhìn, giặc). Còn chữ “tề” là do ngữ “ban hội tề” được rút gọn. “Tề” cũng như “đồng” trong ngữ “ban hội đồng”: cùng nhau chung sức. Tên gọi “ban hội tề” tồn tại đến 1949 (theo một số tác giả nghiên cứu), về sau đổi danh xưng thành “ban hội đồng” ở các làng xã.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2833156620291604/>

Bài 37

BÓNG & TƯỢNG
NGƯỜI NÔNG DÂN GÁNH LÚA
TRÊN ĐỈNH NÚI SƠN CHÀ
Trần Xuân An

ý chí ngàn xưa vẽ lên trời cao
in bóng xuống trang thơ tôi: Người gánh lúa
dấu chân bước: Hoàng Sa, Trường Sa
ngọn bút tôi thành đục, thành búa
tạc tượng Người Nông Dân trên núi Sơn Chà

mũi hừng đông bóng ngã vào thành phố
mọi chiều tà bóng ôm Biển Đông ta
mến thương Phillipines trường thành đỡ bão
thân gần Phillipines vạn đảo
hào hoa

hình tượng Đất nước: Người gánh lúa
bó Nam phần, bó Bắc phần, trong chúng ta
mất bước chân Hoàng Sa, Trường Sa:
mất đôi chân Việt Nam xưa xa, sóng vỗ
— mất đôi chân cái bóng hình tượng đó!

T.X.A.

08:23-11:12, 22-02-2021

.....

(*) Sơn Chà ở Đà Nẵng (có người ghi là Sơn Trà).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2834590186814914/>

Bài 38
KHĂN TANG TRONG LÍ LỊCH
Trần Xuân An

1

bốn mươi tư năm chiến tranh
ruột thịt gia đình không có ai chết trận
tất cả đều được bình an
nhưng vẫn có ba nỗi niềm khăn tang
đã lắng

trong quãng dăm năm Việt Minh
bà nội kính yêu, máy bay Pháp bắn
Kh'Mer Đỏ tấn kích, chết người anh
trong trại tù sĩ quan, sau tàn cuộc Sài Gòn
một đứa em chìm theo ghe ngoài biển

hai nỗi đau do giặc ngoại xâm
nói chi một nỗi đau do bão và sóng mặ
không là gì, so với đồng bào chung số phận
tràn ngập máu xương
non nước li tan

2

chiến tranh trong bao chiếc khăn tang
ở trăm triệu công dân, trăm triệu lí lịch
có loại lí lịch trích ngang về máu, nước mắt
bốn mươi tư năm chiến tranh
từ lâu siêu thoát khỏi nhang

dấu sao, không dễ gì bị lí lịch giam cầm
nếu mọi người tự do tư tưởng, tự do cầm bút
(ruột thịt gia đình nội ngoại Miền Nam

có thời không chủ nghĩa lí lịch
tự quyết tự thân)

tự quyết con đường chính mình
trong đời sống, trên từng trang viết
có thể bị ngã, do đâu đó đẩy xô oan nghiệt
vẫn gượng lên, tự quyết chính mình
mỗi trang viết thách thức với nghìn năm

giải thoát cho mọi nhà sử, nhà văn
cho dù lí lịch Vàng hay Đỏ
cái tâm của mỗi người trên trang viết đó
hãy thách thức tác phẩm mình
với nghìn năm!

3

không phải khăn tang trong lí lịch
mà chính là ba chiếc khăn tang
về ba cái chết Chân, Thiện, Mĩ
tầm mắt không thấu trần gian vạn năm
ba chiếc khăn tang này mới bịt mắt sử, văn...

T.X.A.

05:12-07:01, 24-02-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2835968273343772/>

Bài 39

VACCINE COVID-19 RẪM NGUYÊN TIÊU *
Trần Xuân An

vàng trắng tròn, tròn làm chi
để kiếm khuyết rồi chờ khi trắng tròn
tròn trắng Cuội, lại hao mòn
triệu năm nữa trắng vẫn còn nguyên trắng

phi thuyền không chờ theo Hằng
vì trắng không Cuội! Truyện gần thực hơn
hình tượng Hằng lẽ, Cuội đơn
mơ cây thuốc, chín như non, trắng ngời

sự thật trần trụi lâu rồi
trắng vẫn đẹp cho cõi người ánh trắng
đẹp trắng chia sáng thế gian
răng Cuội giấu thuốc thành chàng chiếc thân!

mặt trời, tới gần, thành than
tội nhân độc nhất, tối dần sáng ra:
gương Cuội treo cõi người ta
án “tù” thuốc giấu xưa xa muôn đời

nếu chiết cành cho khắp nơi
nếu khắp nơi biết, cử người đến canh
cây chẳng lên trắng trời xanh
Cuội không níu rễ, sao đành Hằng xa!

trừ mặt trời lửa cháy loà
cõi trần này, sáng nhất là Cuội thôi
triệu năm một tấm gương soi
tội ích kỉ lớn nhất đời phải chăng?

tôi và bạn, đêm Giêng trắng

cầm điện thoại, ngồi khác bàn, cách li
trắng Covid, trắng siêu vi
có nghe “tù” Cuội khóc gì Hằng ơi!

đầy lên hoang vắng đơn côi
sáng là rõ án mặt trời soi cho
cây thuốc nghìn năm chết khô
truyện dân gian Cuội nhờ thơ nhẩn Hằng

án không bản án, sáng trắng
ánh trắng đủ nhắc luật nhân quả đời
sự tích xưa định hình rồi *
giải mã này, đâu cưỡng lời nào đâu!

thời Covid ngồi xa nhau
nổi cô độc treo trên đầu rõ hơn
ích kỉ, không ai sống còn
nhìn trắng, kéo dịch vùi chôn loài người!

T.X.A.

06:34-08:02, 26-02-2021

.....

(*) ~ Ngày Thơ Việt Nam (15-01 âm.) & Ngày Thầy thuốc Việt Nam 27-02 (2021), năm nay (2021) lại kề sát nhau. ~ Tôi giải mã căn cứ vào bản sưu tầm từ lâu đã cố định của học giả Nguyễn Đồng Chi.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2837456903194909/>

Xem thêm (nhưng chủ yếu căn cứ vào bản sưu tầm của Nguyễn Đồng Chi):

Dưới đây là bản rút gọn, cải biên một ít tình tiết, nhưng ý tứ không khác bản do Nguyễn Đông Chi sưu tầm, lâu nay được xem là bản gốc:

Sự tích chú Cuội cung trăng

1. Ngày xưa ngày xưa có một tiểu phu tên là Cuội. Một hôm Cuội vào rừng, bỗng đâu gặp một con hổ con xông đến. Không kịp tránh, anh đành liều mạng vung rìu lên đánh nhau với hổ. Hổ còn non nên thua sức người, bị Cuội bổ một rìu, lăn quay ra đất. Vừa lúc đó, hổ mẹ về tới nơi. Cuội chỉ kịp quăng rìu, leo tót lên cây. Từ trên cao nhìn xuống, Cuội thấy hổ mẹ chạy đến một bụi cây gần đó, đớp một ít lá về nhai mớm cho con. Khoảng giập bã trầu, hổ con tự nhiên cựa quậy, vẫy đuôi rồi sống lại. Chờ cho hổ mẹ tha con đi nơi khác, Cuội tìm đến bụi cây kia, đào gốc mang về.

2. Từ khi có cây thuốc quý, Cuội cứu sống được rất nhiều người. Một lần, Cuội cứu được con gái một phú ông, được phú ông gả cô gái ấy cho. Vợ chồng Cuội sống với nhau thật êm ấm. Nhưng một lần, vợ Cuội trượt chân ngã vỡ đầu, Cuội rịt lá thuốc cho mà mãi không tỉnh lại. Thương vợ, Cuội nặn thử bộ óc bằng đất cho vợ rồi rịt thuốc lại. Không ngờ vợ Cuội sống lại, tươi tỉnh như thường. Nhưng từ đó, người vợ mắc chứng hay quên.

3. Một lần, vợ Cuội quên lời chồng dặn, đem nước giải tưới cho cây thuốc. Vừa tưới xong, ai ngờ cây thuốc lững thững bay lên trời. Thấy thế, Cuội nhảy bổ đến, túm vào rễ cây. Nhưng cây thuốc cứ bay lên, kéo theo cả Cuội lên tít cung trăng.

Ngày nay, khi nhìn lên mặt trăng, ta vẫn thấy chú Cuội ngồi dưới gốc cây thuốc quý.

(Theo TRUYỆN CỔ VIỆT NAM, do Nguyễn Đông Chi sưu tầm.

Nguồn: Sách giáo khoa lớp 3 (truyện đã được rút gọn, cải biên) – web loigaihay.com).

Xem thêm trọn vẹn văn bản truyện cổ tích này ở phần cuối tập thơ.

Bài 40

**SINH RA TRONG CHIẾN TRANH,
GIÀ ĐI TRONG HẬU CHIẾN**

Trần Xuân An

nghề văn cũng như nghề thuốc *
hậu chiến cũng trầm trọng vết thương
phẫu thuật bằng lí lẽ vô trùng, danh thếp
thấu hiểu nỗi đau, tâm hồn cũng máu tuôn

vải trắng như giấy trắng, máu đọng
đỏ chữ thập, đỏ trắng non, đỏ kim cương
những mũi kim khâu hoà giải lành lặn
trông như vải cầu Hiền Lương

suốt đời tôi chưa từng cảm sủng
cha anh là sĩ quan bàn giấy, công chức phổ phường
nền kính nhân lên nghìn lần nỗi đau hậu chiến
bao gia đình oằn lưng tang chế máu xương

lí giải chính mình bằng chủ nghĩa lí lịch
là hạ mức độc lập mỗi người xuống tầm thường
nhưng thôi thì mỗi người tự hoà giải
chữ và tâm, tự phẫu thuật, khâu lấy vết thương

có nhà văn, cha là Việt Minh tập kết ra Bắc
một đời cầm bút chống cộng kiên cường
có nhạc sĩ, cha là đại thần, bị Việt Minh hành quyết
một đời bao bài ca Đờ, chẳng hoen sương

vượt lên chủ nghĩa lí lịch, hồng lãng mạn
rời đỏ chữ thập, đỏ trắng non, đỏ kim cương
nhưng viết — phẫu thuật, dưới ánh sáng trắng
ánh sáng đỏ hay vàng, hoà giải vô phương.

T.X.A.

13:34-15:01, 27-02-2021

.....

(*) Ngày Thơ Việt Nam (15-01 âm., năm Tân Sửu HB21, nhằm ngày 26-02-2021) & Ngày Thầy thuốc Việt Nam (27-02 / 2021). Năm nay, hai ngày này kề nhau.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2838524283088171/>

Bài 41

HOÀ GIẢI “NGUY” VÀ “PHIẾN”
Trần Xuân An

người lính chiến nổi liền sông bằng súng
nhà chính trị nổi liền núi bằng cờ
dân thì sợ, quan không hoà giải thật
tôi hoà giải bằng tiểu thuyết và thơ...

hai Nhà nước gọi nhau “ngụy” và “phiến”
“ngụy” tay sai, “phiến” phò ác ngoại bang *
miệt thị nhau! Tôi thương Vàng, mến Đỏ
nội chiến trong ngoại chiến, chống xâm lăng

mọi lí lịch đều có Vàng có Đỏ
vận nước chung, *Chiến tranh Lạnh* ba đời
như Triều Hàn, Trung Đài, Đông Tây Đức
“Ngụy” và “Phiến” đều chung hương khói thôi

sử lưu trữ thơ ca... một phía Đỏ
sử lưu trữ tiểu thuyết... một phía Vàng
mai sau đọc, chỉ sử, văn hoà giải
người Việt Nam không thể mãi thù hằn

sáu lăm tuổi, năm mươi năm viết lách
Bến Hải đầu nghiêng hẳn Đỏ hoặc Vàng!
từng oán hận mình ôm bình xương sợ
nếu Việt gian, chín đoá đều Việt gian

đỏ năm đoá, lưu và rửa chữ “phiến”
lưu và rửa “ngụy” bốn đoá vàng, lam
Chiến tranh Lạnh, hai chữ kia nội chiến
đất bình sợ: máu yêu nước Bắc – Nam.

T.X.A.

14:21-15:30, 02-03-2021

.....

(*) Theo các từ điển Hán – Việt (online, hoặc “*Hán – Việt Tự điển*” của Thiều Chửu, Nxb. Thành phố Hồ Chí Minh, 1999): “Phiến” (xúi giục, giúp kẻ ác): phiến quân, phiến cộng; “ngụy” (giả dối, bù nhìn, giặc): ngụy quân, ngụy quyền. Chú thích bổ sung có tính sử học: Theo đài báo, nhất là các đài phát thanh Quốc gia Việt Nam, kể tục bởi Việt Nam cộng hoà tại Miền Nam, nội hàm từ “phiến cộng” được làm rõ bằng câu: Cộng sản Bắc Việt được hình thành và thống lãnh bởi “quan thầy Nga Sô, Trung Cộng”, mà chính xác là, Nga Sô uỷ nhiệm cho Trung Cộng. Đó là quan điểm, lập trường chính thống của Quốc gia Việt Nam, Việt Nam cộng hoà. Và sau đây là quan điểm, lập trường của Việt Nam dân chủ cộng hoà, rồi vẫn tồn tại trong giai đoạn Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam: Theo thông tin từ các sách báo, tài liệu trước đây ở Miền Bắc, gần đây trên cả nước, từ “ngụy” gắn liền với vương triều Nhà Nguyễn, từ Đồng Khánh (1885) cho đến Bảo Đại, kể cả giai đoạn Bảo Đại phục hồi vương quyền với danh xưng quốc trưởng (1947/1949-1955), và “ngụy” còn gắn liền với chính quyền Việt Nam cộng hoà (1955-1975).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2840615196212413/>

Bài 42

PHÁC THẢO VỀ NĂM MƯỜI NĂM
Trần Xuân An

tự ngẫm lại năm mươi năm viết lách
khảo Bắc thuộc, ngẫm Chiến tranh Đỏ – Vàng
Trăm-ba-một năm dài, dài Hậu chiến *
cây thống nhất có lá cành li tan

Đất nước Đỏ, tôi Đỏ nghiêng què ngoại
Đỏ nhưng hồn thuần chất Việt Nam mình
thơ Đỏ nhất, hiện nổi niềm thất thế
nam Bến Hải in trên thẻ chứng minh *

lãng mạn Đỏ, nổi niềm Vàng thấp thoáng
nửa nhân dân, tâm thế sử sang chương
đến “Cờ trời”, thơ từ mười bảy tuổi
đồng hiện cùng *Bốn-tư* năm máu xương *

dăm tiểu thuyết về lớp người Hậu chiến
truyện – hồi kí. Nghiên cứu, sáng thiên lương
nhân vật sử tổ tiên. Hai gốc nội
luận về thơ, những quen biết, thân thương

năm mươi năm, chất Đỏ sau “Cờ trời”:
Đỏ pha Vàng trước Thống nhất đó thời
chống ngũ cường ngoại xâm là đạo lí *
sọ di sản nở chín đoá bông ngời

người Việt Nam bên này sông Bến Hải
sông điển hình cả Chiến tranh Đỏ – Vàng
trong Chiến tranh hai Khối – Cầu Ý Hệ
vượt sóng thần hai cuộc máu vỡ tràn

ngẫm về mình, bao giờ cũng phác thảo

sợ sơ suất trở thành vết sẹo oan
liệt kê rõ bốn mươi chín đầu sách *
năm mươi năm viết lách bút chưa tàn

mọi cuộc đời, lịch sử đều lưu dấu
chiến tranh rồi hậu chiến trên phận người
bị thua thiệt trăm bề, chỉ cầm bút
mong thời gian không phải hư vô trôi.

T.X.A.

05:23-07:34, 05-03-2021

.....

(*) ~ *Một-trăm-ba-mươi-mốt* năm:1858-1989; và *Bốn-mươi-tư* năm: 1945-1954-1975-1989. ~ Khoảng năm 1976, quận Gio Linh và đặc khu Vĩnh Linh hợp nhất thành huyện Bến Hải. Sau 1989, lại tách ra như cũ, Bến Hải chỉ còn là tên sông – dòng sông lịch sử. ~ Tránh những suy diễn không chính xác, xin vui lòng xem danh mục bốn mươi chín (49) đầu sách được tác giả viết với các thể loại (vài cuốn biên soạn, sưu tập), ở phần cuối tập thơ này.

~ Chú thích bổ sung:

sách Miền Nam chống tứ cường, trừ Mỹ
sách Miền Bắc chống tứ cường, trừ Nga
tâm trong sáng trẻ thơ ngời phép tính:
Pháp, Nhật, Trung, Nga, Mỹ xâm lăng ta.
(T.X.A.)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2842536162686983/>

Bài 43 (bài bổ sung thêm, 30-03-2021)

**CỜI TRỜI TIỀN CHIẾN,
CỜI TRỜI HẬU CHIẾN**
Trần Xuân An

~~ Văn học sử ghi công
các nhà văn biên tập viên Văn nghệ
và nhà văn Nguyễn Ngọc (1932-) thời “Cời trời”.
Tưởng tiếc nhà văn “Tướng về hưu” (20-03-2021) ~~

mẫu quốc Pháp cời trời
bật bút sắc Vũ Trọng Phụng, Nam Cao
Liên Xô cời trời
Nguyễn Huy Thiệp khươi báo chí xôn xao

nhưng Hai Cuộc Sống Thần châu Âu *
vỗ ào
cuộn máu đồng bào
chưa bút ai tự cời trời

tôi nghĩ bút mình len đất sâu
leo trời cao
cây lịch sử, bút tôi chạm vào lõi
131 vòng năm, khổ đau, dữ dội *

không phải Pháp nào
Liên Xô nào
dân tộc ta phải tự cời trời
tự trọng, tự hào, cho nghìn sau.

T.X.A.
15:22-16:20, 23-03-2021

.....

(*) ~ Thực dân Pháp, Hội Thừa sai Paris tại hải ngoại Pháp và Phong trào Cộng sản từ Nga Xô. Đứng ra, thực dân Châu Âu và Vatican đã bành trướng sang châu Á từ thế kỉ XVI. ~ 131 năm, gồm cả *Chiến tranh Lạnh* (1858-1945-1989/1991).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2855860444687888/>

Bài 44 (bài bổ sung thêm, 30-03-2021)
**NHÁNH TRẦN XUÂN TỘC TRÚC LÂM
Ở NHĨ TRUNG, CÙNG HUYỆN**
Trần Xuân An

làng Rừng Trúc, triều Lý xưa *1
nam Ma Linh cũ, vua đưa lính vào
mấy trăm năm tiếp, dài sao
“*Ô châu cận lục*” ghi bao người hiền *2

Dụ vua Nguyễn lòng Tây phiên *3
thua Sơn Chà, Pháp xô nghiêng Sài Gòn
Ngài đọc sách cầm kiếm côn *4
sau “*Nhâm tuất*” rời Trúc thôn, lánh mình

từ Nhĩ Hà đất cổ kinh *5
thành Nhĩ Trung ở Gio Linh, biển gần
quê vợ, Ngài được dung thân
nhà ngoài làng, kể tiếng chân liên làng *6

nhánh Trúc Lâm xanh còn hoang
bên sông Cánh, mười mùa vàng bến ghe *7
Trúc Lâm, quê gốc, Ngài về
đời con, đời cháu sống quê Nhĩ này *8

đời chất, huyết thống đổi thay
sông Cánh Hòm tinh đong đầy An Cư *9
thời Bến Hải đạn lửa mù
Nhĩ Trung, mờ mả hoang vu... Dời về...

về Rừng Trúc, đời vắng hoe
“*Ô châu cận lục*”: vọng nghe người hiền
nghìn xưa còn đó, tương liên
vọng Nhĩ Trung lối ngàn liên nẻo khơi

Trần Xuân tộc không bỏ rơi
ông vô sinh vẫn nối đời khói hương *10
khác huyết thống, sống nhiều phương
con cháu nuôi vẫn bình thường Trần Xuân

ơn vô tận, nặng vô ngần
ba đời giỗ, việc họ dần giỗ chung
hai quê nội, không ngập ngừng
để tròn hiếu Nguyễn Văn cùng Trần Xuân

ân tình, ân nghĩa, thấm ân
cảnh huyết thống ghép căn phần dưỡng nuôi
hai họ nội, cha nên người
dù bi kịch, đều vẹn cười, bà ơi

nếu “Cởi trói” thưở sinh thời
hắn cha thôi ngại lụy đời cháu con
ghi gia phả: sinh, dưỡng tròn
An Cư sơn, Trúc Lâm sơn, điểm hồng

chuyện xưa ấy, lạ gì không
bà trung trinh, kính yêu chồng đó thôi
vuông thư ông Nguyễn, dặn rồi *9b
nhìn nhận con tuổi ba mươi... Khóc bà...

cha nhìn con, con nhận cha
chuyện đời trước, trước tôi ra chào đời
hai nội thân, từ thiếu thời
nghĩa nghiêm đạo lí, nặng soi ấm tình.

T.X.A.

12:23-16:02, 26-03-2021

(hai hôm sau ngày giỗ Bà Cố, 12-02 âm lịch)

.....

(*) 1. ~ Trúc Lâm (tên làng ở Gio Quang, Gio Linh, Quảng Trị): Rừng Trúc. Đất làng Trúc Lâm ở phía nam châu Ma Linh, thuộc về Đại Cồ Việt từ 1096, cách bờ phía bắc sông Hiếu không xa (sông Hiếu có lẽ là ranh giới giữa châu Ma Linh và châu Ô).

2. ~ Dương Văn An (1514-1591), “*Ô châu cận lục*”: “*Trong xóm Trúc Lâm đâu thiếu người hiền nghĩ ngợi bên trúc*” (Trần Đại Vinh, Hoàng Văn Phúc hiệu đính, dịch chú, Nxb. Thuận Hoá, 2001, tr.75); “*Miền thôn ở Trúc Lâm phải chăng là nơi hiền nhân ẩn dật?*” (Văn Thanh, Phan Đăng dịch, chú giải, Nxb. Chính trị quốc gia, 2009, tr.71).

3. ~ Dụ lòng bắt người Tây phương xâm nhập trái phép của vua Tự Đức và trước đó (triều Minh Mạng, Thiệu Trị). “Hoà” ước Nhâm Tuất 1862.

4. ~ Theo phong tục, từ Ngải (đại danh từ biểu thị sự tôn kính, nói chung) cũng được dùng để gọi các vị gia tiên trong dòng họ, từ đời vãi (trên đời cố/cụ) trở lên.

5. ~ Nhĩ Thượng, Nhĩ Trung, Nhĩ Hạ (+ Nhĩ Hà), theo các nhà nghiên cứu, vốn là cư dân ven bờ sông Hồng (Hà Nội), vào đất châu Ma Linh (Minh Linh), từ thời Lý, vị trí cũng gần kề đất Châu Ô (đất sính lễ Ô, Lý từ Chế Mân, vị vua Chăm cưới công chúa Huyền Trân triều Trần). Sách “*Ô châu cận lục*” viết: “*Một dòng nước Nhĩ Trung đáng là chi lưu sông Nhĩ*” (bản dịch TĐV. & HVP., sđd., tr. 78); “*Sông ở Nhĩ Trung xứng là chi lưu của sông Nhĩ*” (bản dịch VT. & PĐ., sđd., tr. 74). Tuy vậy, vẫn có tác giả cho rằng dân cư Nhĩ Trung, tuy cũng từ thời Nhà Lý, nhưng từ Thanh Hoá, Nghệ An, vào định cư tại đây (sau năm 1069, đời vua Lý Thánh Tông, Ma Linh, tức Minh Linh, đã thuộc về Đại [Cồ] Việt). Làng Nhĩ Trung trước 1975 thuộc xã Gio Mỹ, nay phân định lại, thuộc về xã Gio Thành (cùng xã với hai làng Nhĩ Hạ [+ Nhĩ Hà], Tân Minh), cũng thuộc huyện Gio Linh, Quảng Trị. Còn làng Nhĩ Thượng vẫn thuộc xã Gio Mỹ như xưa.

6. ~ Nhà ở gần miếu Âm hồn (mộ ông Trần Xuân Điền trước đây ở vị trí sát miếu này), thuộc xóm Phường, rìa làng Nhĩ Trung xưa, gần kề đường liên thôn, bên kia đường là bờ sông Cánh Hòm.

7. ~ Sông Cánh Hòm nối liền sông Thạch Hãn với sông Bến Hải.

8. ~ Ông khuyết danh họ Trần Xuân lấy vợ, sinh con, sống ở Nhĩ Trung được mười năm, rồi ông lại về Trúc Lâm, vì tình trạng phân biệt ngụ cư, chính cư, và vì thời gian sau khi hoà ước Nhâm Tuất

(1862) kí kết đã khá lâu. Đòi con: Trần Xuân Khai (mộ phần trước đây ở cồn Chùa, xóm Phường, Nhĩ Trung); đòi cháu: Trần Xuân Điền (nông dân, có học Nho Lão Phật, biết việc địa lí phong thủy, nghi thức cúng tế); đòi chắt (khác huyết thống): Trần Xuân Khuê.
9 & 9b. ~ An Cư (Triệu Phước, Triệu Phong, Quảng Trị) là nguyên quán của đại thần Nguyễn Văn Tường (1824-1886). Ở đây, nói đến hậu duệ (ông Nguyễn, tức là ông Nguyễn Văn Tường, cha đẻ của ông Trần Xuân Khuê).
10. ~ Ông nội Trần Xuân Điền vô sinh.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2858811371059462>

Xem thêm:

Bài cũ (không tính vào số lượng bài của tập thơ này)

Bài XXIV (trong tập thơ “*Trong tôi Bến Hải & Thạch Hãn*”):

SÔNG CÁNH HÒM

ĐỤNG CHUYỆN TÌNH XƯA

Trần Xuân An

dân đã tên sông, nhưng như huyền thoại
chiếc rương tư trang bay bay: Cánh Hòm
đặt bên Biên Đông, cánh đông biên biếc
cánh tây Rừng Trúc, mặt trời chiều hòm

sông quê mẹ, song song bờ biển trắng *
Thạch Hãn bắc qua Bến Hải thanh ngang
Nhĩ Trung bên sông, An Cư liền mạch
tình ông Nguyễn buồn, nước mặn triều dâng

ông Trần là gốc trúc, từ Rừng Trúc
suốt đời cu mang chuyện tình Cánh Hòm
rương tư trang, ngoài muối và cọng chiếu
đâu chỉ lúa mặn mòi, khoai đậm thơm

thương kính chiếc rương, cũ xưa, nắp kép
cùng chái tan, mẹ chết, máu chảy ròng
– đạn Pháp bắn bừa –, nát thư vuông lưa
động tình An Cư – Nhĩ Trung, thăm dòng

thư vuông lưa, gặp con, ông Nguyễn nhắc
cũng đều hay, trong huyết tộc thân sơ
mẹ trung trinh dâu họ Trần đến mất
“*sống gửi nạc, thác gửi xương*”, nếp xưa

từ nách cánh – Nhĩ Trung, đã cải táng
quy tập về, trên đầu cánh – Trúc Lâm
thăm ông mẹ, ngỡ lãng như khoá mở

rương bồ câu bay, trải lòng trăm năm *

Trúc Lâm vọng, sóng Cửa Tùng – Cửa Việt
sông Cánh Hòm, biển Triệu Phong – Gio Linh
rương tâm sự xưa: chim phơi đôi cánh
rưng rưng Bến Hải – Thạch Hãn quê mình

rương tâm sự bay, cứ như truyền thuyết
chân đàu Nhĩ Trung, gác mở An Cư
một cánh biển xanh, thỏ tình bát ngát
một cánh Trúc Lâm, nghĩa nặng thiên thu.

T.X.A.

07:24-10:01, 26-5-2018 HB18

.....

(*) ~ Ở Quảng Trị, Thừa Thiên, mẹ là bà, người phụ nữ già cỡ tuổi bà, như mẹ nội (bà nội), mẹ ngoại (bà ngoại), mẹ đồng hương... ~ Chim bồ câu trắng là biểu tượng hoà bình trong tự do, chứ không phải hoà bình trong nô lệ.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2058080964465844/>

BỔ CHỮ CUỐI TẬP THƠ CHO NĂM BÀI THƠ XƯƠNG HOẠ THEO PHONG CÁCH HỒ XUÂN HƯƠNG, TRẦN TẾ XƯƠNG

A.

**TÔI KÍ TÊN DƯỚI NĂM BÀI THƠ THẤT NGÔN BÁT CÚ ĐƯỜNG
LUẬT, KHÔNG ĐỀ KHUYẾT DANH**

Trần Xuân An

Thành thật thừa rằng, trong 26 (hai mươi sáu) tập thơ của tôi, tôi chưa từng sáng tác theo thể thơ thất ngôn bát cú Đường luật nghiêm chỉnh, mặc dù trong một ít truyện Nôm, thơ Lý – Trần cho đến các đại thụ như Nguyễn Bình Khiêm, Nguyễn Trãi, Nguyễn Du, rồi cả các tác gia như Hồ Xuân Hương, Nguyễn Khuyến, Trần Tế Xương, và cả Quách Tấn thời tiền chiến đều dùng thể thơ này, với niêm luật không phá cách. Tuy vậy, tôi có dịch thơ Nguyễn Văn Tường (1824-1886) từ nguyên tác chữ Hán, chủ yếu là chuyển từ bản dịch nghĩa của các vị khác ra dịch vần, thành bản thơ tiếng Việt đúng niêm luật thể thơ ấy. Mỗi bài thơ đều có bản dịch thơ của người biên soạn là tôi, và tôi chú thích (cũng có thể gọi là chú giải) tất cả các bài thơ trong cuốn sách *"Thơ Nguyễn Văn Tường (1824-1886) – Vài nét về con người, tâm hồn và tư tưởng"* (vi tính 2000,, Nxb. Thanh Niên, 2008).

Đây là lần đầu tiên tôi sáng tác (năm bài xương hoạ) theo thể thất ngôn bát cú Đường luật. Đây cũng là lần đầu tiên tôi đưa cái tục tần, cái tục tĩu, thô tục vào thơ, mặc dù cũng trong phạm trù mỹ học, *"mỹ học là đạo đức học tương lai"* (M. Gorki), với tinh thần cái đẹp nói chung (nguyên lí mỹ học) đã quy định giới hạn cho cái tục tần, tục tĩu ấy. Do đó, tôi không khỏi ngần ngại, do dự.

Sau ba ngày tham khảo mặc nhiên quý độc giả, gồm cả những anh chị em quen biết và bạn bè cũ mới về tính chất tục tần, cái tục tĩu, thô tục nói trên, tôi nghĩ rằng mình nên kí tên dưới năm bài thơ xương hoạ ấy, không nên để khuyết danh như ban đầu.

Tôi cũng thể hiện ý thức:
ĐỪNG KHIẾU DÂM HOÁ
Trần Xuân An

*bỏ cái tục tần trong mỹ học
là xoá Xuân Hương và Tú Xương
Thánh Kinh, cũng đục trắng nhiều đoạn
xin miễn khiêu dâm hoá nồn nường!*

(T.X.A. ~ 13-12-2020 ~)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2783076935299573/>

T.X.A.
15-12-2020

Xem thêm:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2784287428511857/>

B.

**THỰC DÂN PHÁP CƯỠNG CHIÊM, THẾ MÀ MỘT SỐ DÂN TA
Ở HÀ NỘI “LÚC ẤY (...) CỨ RÊN LÊN MỘT CÁCH HỀ HẢ LẦM”**

Thuở còn đi dạy học, tôi thường kể cho các đồng nghiệp nam nghe mẩu truyện tiểu lâm chính trị có tính lịch sử này:

TRÍCH: “GIÔNG TỐ”, tiểu thuyết của VŨ TRỌNG PHỤNG:

“... Sở dĩ tôi nói thế là vì nhân những lý luận của cậu giáo vừa rồi mà chợt nhớ đến một vụ, chính mắt tôi trông thấy, vào lúc người Tây mới hạ thành Hà Nội.

Ông cụ vừa nói đến đây thì trên hai mươi cái sập, bốn năm mươi người đều xếp cả mọi chuyện lại, không ai ho nữa, không ai ngứa cổ nữa, không ai đằng hắng nữa, hết thầy đều lắng tai nghe. Họ nghe một cách kính cẩn nữa. Ông cụ già bảy mươi kể:

– Hồi ấy tôi còn trẻ tuổi lắm. Mà kể như tôi thì là biết theo thuyết tùy thời đến mực, vì người Tây hạ thành Hà Nội buổi sáng thì buổi chiều tôi xách ô đi làm ông phán toà Đốc lý ngay!

Cả tiệm cười rộ một hồi. Pha trò xong, ông cụ điềm nhiên lại nói:

– Lúc ấy vì chưa kịp treo bảng chiêu an, trong lúc hỗn quan hỗn quân thì sao thoát những điều xằng bậy? Cho nên bọn lính Ả-rập mới đi nhiều đàn bà con gái Việt Nam ta. Ai náy sợ hãi xanh

mất, nằm chúi xó ở nhà, cài cửa kỹ lưỡng lắm. Ở bên cạnh nhà tôi có một cặp vợ chồng bác thợ nấu kẹo, vì vô ý cứ để cửa ngỏ... Chẳng may một thằng lính Á-rập chạy xộc ngay vào ôm lấy chị vợ thì anh chồng trèo phăng ngay lên mái nhà! Sau khi bị hiếp thì người vợ mới đi tìm chồng, vì công việc xong rồi thì thằng lính bỏ đi ngay. Chồng ở trên mái nhà tụt xuống là vợ ngay đòn gánh đánh vợ một trận như tử. Lân bang kéo sang can ngăn, kêu chẳng may vợ anh ta bị hiếp thì việc gì mà anh ta xấu hổ, mà ghen vô lý, mà đã không thương vợ lại còn đánh vợ! Thế thì các ngài có biết thằng chồng trả lời hàng xóm láng giềng thế nào không?

Ông cụ nói đến đấy thì im lặng một lúc lâu. Ai cũng chịu không đoán được thì ông cụ mới cười ngặt nghẽo mà tiếp:

– Thưa các ngài, anh chồng vừa khóc vừa nói rằng: “Tôi đánh nó vì rằng lúc ấy nó cứ rên lên một cách hể hả lắm”.

Cả cái tiệm phá lên một chuỗi cười dài. Có người ôm bụng bò dài ra, có anh đương ngồi mà vì cười, ngã nhào từ giường xuống sàn gác. Người ta hét lên mà cười, gập đôi người lại mà cười. Người ta cười như chưa bao giờ người ta được cười một trận dữ dội như thế... *

(Hết trích).

.....

(*) NGUỒN: Theo nhà nghiên cứu Lại Nguyên Ân, đoạn trích trên chỉ có trong bản A, bản B; còn ở bản C, bản D thì bị cắt bỏ:

[Trích:]

“Bản A: Thị Mịch, VI, xã hội tiểu thuyết của Vũ Trọng Phụng, Hà Nội báo, số 24 (17 Juin 1936), tr. 26-30.

Bản B: Giông tố, XIV, xã hội tiểu thuyết của Vũ Trọng Phụng, Nxb Văn Thanh, Hà Nội, 1937, tr. 165-174.

Bản C: Giông tố, XIV, tiểu thuyết của Vũ Trọng Phụng, Nxb Mai Lĩnh, Hà Nội, 1951, tr. 183-189.

Bản D: Giông tố, XIV, tiểu thuyết của Vũ Trọng Phụng, Nxb Văn Nghệ, Hà Nội, 1956, tr. 193-199”.

[Hết trích]

Nguồn sưu tầm, khảo dị, bản chữ vi tính:

Trang web của nhà nghiên cứu Lại Nguyên Ân:

<http://lainguyenan.free.fr/GiongTo2/Chuong16.html>

XEM THÊM: CHUYỆN TIỂU LÂM CHÍNH TRỊ

“... Trước bảy lăm, tôi có nghe một chuyện tiểu lâm chính trị thế này. Thằng Tây, tức là bọn Pháp, thời thực dân cũ, hiếp dâm một người đàn bà. Chồng chị ta núp trong bụi cây, thấy, nhưng chả làm gì được vì thằng Tây có súng, có các thằng Tây khác canh chừng. Khi Tây rút khỏi làng, ông chồng lấy roi mây đánh vợ. Vợ khóc kêu oan. Chồng bảo: “Tao không đánh tội bị hiếp dâm, nhưng tao đánh tội “nảy lên” của con đĩ là mày!”. Bọn tay sai của thực dân, chát đĩ của chúng còn tệ hơn thế nữa! Tôi kể chuyện tiểu lâm nhưng kể nghiêm túc...” (...) “- Nhà văn Quyền chọt bật cười - . Nói cho đúng, bọn Tàu sa-đích cũng chẳng kém gì bọn Tây. Bọn Tàu Đại Hán chủ nghĩa, bảo hoàng như Lương Khải Siêu và bao nhiêu tên sử gia Tàu trước Lương Khải Siêu mấy trăm năm nữa, sa-đích cũng khủng khiếp lắm!...”

(lời nhân vật nhà văn Quyền ở chương XIV, trong tiểu thuyết “Mùa hè bên sông” của Trần Xuân An, 1997 & 2003).

Xem tại đây, gồm cả trích đoạn từ tiểu thuyết của Vũ Trọng Phụng:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2679894315617836/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2782170198723580/>

Xem Facebook Trần Xuân An ngày 09-12-2020 – 12-12-2020.

Cũng có thể xem tại đây:

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/10/gieu-nhai-theo-tran-te-xuong-vu-trong-phung-hoa-nguyen-van/>

TRÍCH ĐOẠN VỀ “SADISME VĂN CHƯƠNG, SỬ HỌC” tại
txawriter.wordpress.com:

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/14/trich-tu-chuong-xi-tieu-thuyet-mua-he-ben-song-cua-tran-xuan-an-b-1997-b-2003/>

C.

MỘT ĐOẠN TRÍCH

**TỪ CHƯƠNG XI TIỂU THUYẾT “MÙA HÈ BÊN SÔNG”
CỦA TRẦN XUÂN AN, bản 1997 và bản 2003:**

(...)

“Đêm đêm, nhân vật nghe công an đứng sau phen tôn lủng lỗ chỗ miếng đạn của nhà anh ta, ám thị anh ta, lúc thức, cũng như lúc ngủ. Nội dung ám thị là cô Thơm (gái Bắc) đã sa-đích số phận anh ta, mẹ và chị anh ta cũng đã sa-đích số phận anh ta như vậy. Nhân vật “bị trói” trên giường, thành nạn nhân của sa-đích, gằm rú. Thiên hạ hòa nhau sa-đích, buộc đừng “lên” hoặc “chịu”!

Hiền Lương sượng sùng, gượng mỉm cười.

Hành vẫn tiếp tục kể vờ kịch cương viết về vết thương chiến tranh ấy:

– Cả cái ghế cũng đề cứng lên cuộc đời anh ta! – Hành nói nhanh và rõ, rồi chậm rãi -. Như đã kể, y bác sĩ ấy bị ám thị để bôi nhọ rằng, anh ta “vô luân” vì chấp nhận sự cưỡng hiếp lịch sử...”

(...)

.....

(*) Theo tôi biết, trong cuốn *“Một bông hồng cho văn nghệ”*, nhà thơ Nguyên Sa là người đầu tiên phiên âm từ “sadisme” (bạo dâm gây đau) thành “sa-đích”: bọn sa-đích văn nghệ, học thuật (gồm sử học)... *“Bạo dâm gây đau văn nghệ, học thuật”* chính xác hơn thuật ngữ *“hiếp dâm văn nghệ, học thuật”* thường dùng.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2783498621924071/>

TRUYỆN CỔ TÍCH CHÚ CUỘI

Trọn vẹn vẫn bản trong

“Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam” của Nguyễn Đông Chi (5 tập, in nhiều lần, Hà-nội, 1957 – 1982):

Cây thuốc cải tử hoàn sinh

hay là sự tích thàng Cuội cung trăng

Ngày xưa ở một miền nọ có thàng Cuội làm nghề đốn củi. Tất cả tài sản của Cuội chỉ có một chiếc rìu. Một hôm như thường lệ, Cuội vác rìu đi vào rừng sâu tìm cây mà chặt. Khi lội qua một con suối nhỏ, Cuội bỗng giật mình trông thấy một cái hang hỏ. Nhìn trước nhìn sau, chỉ thấy có bốn con hổ con đang vờn nhau trước hang, Cuội bèn xông đến vung rìu bổ cho mỗi con một nhát lăn quay ra đất. Nhưng vừa lúc đó, con hổ mẹ cũng về tới nơi. Nghe một tiếng găm kinh khủng ở sau lưng, Cuội chỉ kịp quăng rìu leo thoăn thoắt lên một ngọn cây cao. Từ trên cây nhìn xuống, Cuội thấy hổ mẹ lồng lộn trước đàn con đã tắt thở.

Nhưng chỉ một lát sau, hổ mẹ bỗng bỏ con nằm đấy, lẳng lặng chạy đến một góc cây gần chỗ Cuội ẩn, miệng đớp lấy một ít lá cây rồi trở về nhai mớm cho đàn con. Khoảng giập bã trầu, bọn con hổ tự nhiên cục cựa, vẫy đuôi rồi sau đó lại đi đứng chạy nhảy như thường. Biết đấy là cây thuốc thần, Cuội chờ cho hổ mẹ tha con đi nơi khác, lần xuống tìm đến cây thuốc kia, đào gốc vác về.

Đọc đường, Cuội gặp một ông lão nằm vật trên bãi cỏ. Cuội ghé lại xem thì ra ông lão đã chết. Chàng đốn củi liền đặt gánh xuống, không ngần ngại rút ngay mấy lá cây quý rồi cúi xuống nhai mớm vào miệng ông lão. Mâu nhiệm làm sao, mớm vừa xong, ông lão đã mở bừng mắt tỉnh dậy. Ông hết lời cảm ơn chàng trai cứu mạng và hỏi chuyện. Thực tình, Cuội kể lại tất cả. Nghe xong, ông lão kêu lên:

– Trời ơi! Lão từng nghe nói cây này vốn tên là cây đa có phép “cải tử hoàn sinh”. Thật là lão có phúc mới được gặp con. Con hãy chăm vun bón cho nó để cứu thiên hạ. Nhưng nhớ đừng có tưới bằng nước bẩn mà cây bay lên trời đó.

Nói rồi ông lão chống gậy ra đi. Còn Cuội thì gánh cây về trồng ở góc vườn để tiện chăm sóc hàng ngày. Luôn luôn nhớ lời ông lão dặn, ngày nào Cuội cũng tưới cây bằng nước giếng trong.

Từ ngày có cây thuốc quý, Cuội cứu sống được rất nhiều người. Hễ nghe nói có ai vừa nhắm mắt tắt hơi là Cuội lập tức mang lá cây đến tận nơi cứu chữa. Tiếng đồn Cuội có phép lạ lan đi khắp nơi.

Một hôm, Cuội lội qua sông thấy xác một con chó chết trôi. Thương tình, Cuội vớt lên rồi gỡ lá giắt trong mình ra cứu chữa cho chó sống lại. Con chó quấn quýt theo Cuội tỏ lòng biết ơn. Từ đấy Cuội có thêm một con vật tinh khôn làm bạn.

Một lần khác có một lão phú hộ ở làng bên cạnh hót hơ hớt hải chạy đến tìm Cuội vật nài xin Cuội cứu cho con gái mình vừa sẩy chân chết đuối. Cuội vui lòng theo về nhà và đưa lá ra chữa. Chỉ một lát sau, mặt cô gái đang tái nhợt bỗng hồng hào hẳn lên. Rồi nàng mở bừng mắt ra, vươn vai ngồi dậy. Lão phú hộ ông xiết hao mừng rỡ, bảo Cuội muốn lấy gì cứ việc chọn tùy thích. Cuội ngờ ý chỉ muốn lấy cô gái làm vợ.

Biết Cuội là ân nhân của mình, cô gái thuận làm vợ chàng. Lão phú hộ cũng bằng lòng gả con cho Cuội.

Vợ chồng Cuội sống với nhau thật vui vẻ êm ấm. Nhưng trong vùng có bọn con trai hồi trước vẫn ngấp nghé cô gái của lão phú hộ ông, nay thấy bông hoa thơm tự nhiên lại lọt vào tay anh chàng đốn củi thì ngấm ngấm ghen tỵ và cố tìm cách làm hại cho bỏ ghét. Một hôm chờ lúc Cuội lên rừng, chúng xông đến định bắt lấy vợ Cuội. Không ngờ vợ Cuội chống cự quyết liệt, chúng bèn giết chết. Giết đoạn, chúng vẫn sợ bị lộ vì biết Cuội có phép chữa cho người ta sống lại, nên chúng lại moi ruột người đàn bà vứt xuống sông rồi mới kéo nhau đi. Khi Cuội gánh củi trở về thì thấy vợ đã chết lạnh từ bao giờ rồi. Cuội vội bứt lá để mớm nhưng mớm bao nhiêu vẫn không công hiệu, vì không có ruột thì làm sao mà sống lại được.

Thấy chủ khóc lóc thảm thiết, con chó lại gần xin hiến bộ ruột của mình để thế vào bộ ruột của cô chủ. Cuội chưa từng làm thế bao giờ nhưng cũng liều nhắm mắt mượn bộ ruột chó thử cứu cho vợ mình xem sao. Quả thực sau khi lấp ruột vào, vợ Cuội lại sống lại như trước.

Thương con chó vì chủ mà chết, Cuội bèn nặn thử một bộ ruột bằng đất lấp vào bụng chó rồi nhai lá thuốc dịt vào; không ngờ chó cũng đứng dậy, vẫy đuôi liếm vào tay Cuội. Vợ với chồng, người với vật từ đây lại quấn quýt hơn trước.

Nhưng Cuội không ngờ rằng cũng từ đây tính nết của vợ mình có phần thay đổi. Người đàn bà ấy dường như lú ruột lú gan, bảo một đàn làm quàng một nẻo. Điều đó làm cho Cuội lăm lức bực cả mình. Cuội rất lo, vì không biết bao nhiêu lần chồng dặn vợ – “Có đáí thì đáí bên Tây, chó đáí bên Đông, cây đồng lên trời”. Thế mà vợ Cuội nào có nhớ cho lời dặn quan trọng ấy.

Một buổi chiều, chồng còn kiếm củi chưa về, vợ Cuội đang hái rau ở vườn phía Đông bỗng thấy mót, bèn chạy vội lại gốc cây quý của chồng, chẳng còn nhớ gì đến lời dặn: cứ thế vén váy đáí. Không ngờ vừa đáí xong, tự nhiên cả một vùng đất chuyển động, cây cối xung quanh rung lên và gió thổi ào ào. Được một chốc cây đa long gốc bật rễ rồi lừng lững bay lên trời.

Giữa khi ấy Cuội đã bước chân về đến cổng. Thoáng thấy cây quý sắp bay mất, bên cạnh đó có cả người vợ đang kêu om sòm, Cuội đoán ra nông nỗi, lập tức vút ngay gánh củi, nhảy bổ đến toan níu cây lại.

Nhưng cây lúc ấy đã rời khỏi mặt đất lên quá đầu người. Cuội chỉ còn kịp móc rìu vào rễ cây cốt để kéo cây xuống, nhưng cây vẫn một mực bốc lên không sức nào có thể ngăn lại. Về phía Cuội, chàng cũng nhất định không chịu buông rìu, thành thử cây thân kéo cả người Cuội bay lên mãi, lên mãi, cuối cùng đến tận cung trăng.

Từ đây Cuội ở luôn tại cung trăng với cây đa của mình. Cho nên ngày nay mỗi khi nhìn lên mặt trăng ta luôn luôn thấy bóng của Cuội dưới gốc cây thuốc quý. Người ta kể rằng mỗi năm cây đa chỉ rụng có mỗi một lá mà thôi. Ai nhặt được lá cây ấy thì có thể dùng để cứu chữa người chết sống lại. Những con cá heo cũng biết như vậy, cho nên nếu lá rơi xuống biển, chúng tranh nhau đớp lấy coi như của quý để làm thuốc cứu chữa cho tộc loại.

(Nguồn bản vi tính: sachhayonline.com)

Trích tiểu thuyết “Ngôi trường tháng giêng” của Trần Xuân An (1998), Nxb. Thanh Niên ấn hành 2003:

“... Vàng trắng cổ tích! Cổ tích có chút châm biếm thời ích kỷ của chú Cuội khư khư giữ kín thuốc giấu, có niềm khát vọng chữa lành mọi vết thương đau trần thế, và còn có cả hai tâm trạng cô đơn nghìn năm vời vợi – nỗi nhớ trần gian –, dân dã thô nhưng sâu thẳm hơn cả Xen Ê-xuy-pe-ri (Saint-Exupery). Lộc Biếc ngẩng mặt lên vàng trắng, vàng sáng của cô Hằng. Vàng, ích kỷ đồng nghĩa với cô đơn và cô độc, tuy có vợ có chồng ngày ngày bên nhau. Và cũng bởi ích kỷ, cây đa thần dược thành nơi phóng uế phạm tục! Vàng, ích kỷ sẽ tự đày mình vào một hành tinh hoang vắng. Vàng sáng tự ngàn xưa mờ mờ in dáng cây đa cổ thụ như một vết nhớ đa nghi, ích kỷ, cô độc!...”

BỔ CHỮ (bổ sung 30-03-2021):

“TRONG CỜ ĐỎ, TÔI THẤY HÌNH THỐNG CHẾ” (C.L.V.)

“STALIN ĐÃ VẠCH TIỀN ĐỒ CHÚNG CON” (H.C.)

Tư liệu: Sùng bái Stalin & Mao

1) Thơ Chế Lan Viên (1953), Huy Cận (đăng báo 1953) • Nguồn ảnh chụp lại từ báo: FB Nguyễn Quang Lập, Ngô Vưu (30-03-2021).

Những bài thơ thuộc hệ tư tưởng này khiến Chiến thắng Điện Biên Phủ vĩ đại mất giá trị lịch sử trong lịch sử dân tộc! Thật đáng tiếc. Nhưng sự thật lịch sử là thế đó! Thảo nào từ 1947 dân tộc bị phân hoá, một nửa Quốc gia, một nửa Cộng sản! Đau xót thay! (T.X.A.)

2) Phối kiểm: BBC Tiếng Việt đăng lại bài của Vương Trí Nhàn:
“... Trước mắt tôi là sưu tập Văn Nghệ số 40 ra 3-1953. Lúc này cơ quan Hội Văn nghệ đang đóng ở rừng Việt Bắc. Nhân cái chết của Stalin, tạp chí của Hội ra một số đặc biệt, không chỉ Tố Hữu mà nhiều tác giả khác có bài liên quan tới sự kiện này.
Về thơ: Chế Lan Viên có “Stalin không chết”, mở đầu bằng mấy câu:

*“Stalin mất rồi
Đồng chí Stalin đã mất!
Thế giới không cha nặng tiếng thờ dài”*

Ở đoạn dưới:

*“Mẹ hiền ta ơi
Em bé ta ơi
Đồng chí Stalin không bao giờ chết
...Triệu triệu mẹ già em dại*

STA-LIN KHÔNG CHẾT

*Sta-lin mất rồi !
Đồng chí Sta-lin đã mất !
Thế giới không cha nặng tiếng thờ dài !
Tin dữ truyền đi,
Nỗi đau xé cắt.
Vạt áo nhân dân thấm đầy nước mắt.
Dao đâm qua triệu triệu tim người.*

*Nhớ bài thơ Né-ruy-đa cũ
Ca ngợi đêm khuya phòng điện Krem-lin
Vội vội bóng đèn sáng tỏ,
Có một người đêm khuya không ngủ,
Thức canh cho thế giới hòa bình.
Đồng chí Sta-lin ta đó !
Sta-lin này không còn nữa !
Vắng vẻ dáng hình lãnh tụ.
Một cũng rắng đỏ
Vĩnh viễn hòa trong xa xanh.*

*Đồng chí Sta-lin ơi !
Đồng chí Sta-lin không chết,
Để quốc rồi tuyệt diệt,
Thế giới ta còn nguyên vẹn mặt trời.*

*Anh đội viên sẽ kể :
- Máu của tôi ra nhiều,
Trong đạn lửa, tôi bỗng nghe : " Đồng chí ! "
Ngừng mắt nhìn lên, thấy hình Thống chế,
Mắt tôi hoa trong mắt của mặt trời.*

Máu tôi ra nhưng máu lại thêm rồi...
" Xung phong ! giết giết !"
Ai tung tôi, qua bấy từng giây thép,
Sta-lin là tiếng thét,
Sta-lin thành bực lòi,
Sta-lin !
Trăm lưỡi mào sáng ngời
Cháy tan vị trí,
Cờ đỏ mọc lên,
Trong cờ đỏ, tôi thấy hình Thống chế,
Giải cấp chúng ta quang vinh là thế,
Nhìn chiến công tôi, Thống chế mỉm cười.
Mẹ hiền ta ơi !
Em bé ta ơi !
Đồng chí Sta-lin không bao giờ chết !
Cộng sản là mùa xuân,
Cuộc đời lên bất tuyền,
Đảng chúng ta là núi thép.
Mỗi chúng ta là một giọt máu Người,
Chúng ta còn,
Sta-lin còn mãi mãi...
Triệu triệu mẹ già, em đại,
Đều là súng Sta-lin để lại,
Giữ lấy hòa bình thế giới,
Tiếng nổ ca vang dội thấu mặt trời.

Tháng 3-1953
CHẾ-LAN-VIÊN

XEM PHIM A-DÉC-BAI-DĂNG (1)

NHỚ ĐỒNG CHÍ STA-LIN

Xem phim A-déc-bai-dăng,
Quê hương phần thịnh muôn vàn tốt tươi.
Dầu phun tạt đầy biển khơi,
Lúa, bông đến tận chân trời bao la.
Mặt con người thắm như hoa,
Quê hương xã hội đây là thần tiên.
Sta-lin ! đồng chí Sta-lin !
Tên Người đồng vọng khắp miền Ba-cu.
Tên Người hoa nở bốn mùa,
Tên Người rúa rít giọng đùa trẻ con.
Tên Người khắp nước, khắp non,
Sta-lin bất diệt ! Người còn sống đây,
Sống cùng dân, sống hàng ngày,
Mến yêu, làm lung, đắp xây cuộc đời.
Người đi, Người dặn đủ lời,
Chúng con thề quyết theo Người tiến lên.
Mai đây độc lập vững bền,
Bước theo anh chị khắp miền Liên-xô,
Người người hạnh phúc, tự do.
Sta-lin đã vạch tiền đồ chúng con.

HUY-CẬN

*Đều là súng Stalin để lại
Giữ lấy hòa bình thế giới
Tiếng nô ca vang dội thấu mặt trời”*

Trước bài “Đời đời nhớ Ông” của Tố Hữu là bài “Nhớ đồng chí Stalin” của Huy Cận. Tiếp đó các bài của Bàn Tài Đoàn, Nông Quốc Chấn.

Xuân Diệu có bài “Thương tiếc Đại nguyên soái Stalin”:

*“Nghe tin mất mới thấy lòng quyến luyến
Từ bao lâu yêu Người tận tụy xương
Tiếng khóc đây là tất cả can trường
Thấy Người thật là bát cơm miếng bánh
Người gắn với chúng con trong vận mệnh”*

Về phần văn xuôi: Phan Khôi có bài “Một vị học giả mác-xít thiên tài”. Trước khi viết kỹ về cuốn “Chủ nghĩa Mác và vấn đề ngôn ngữ”, Phan Khôi có đoạn dạo đầu ngắn:

“Đối với cái chết của Đại nguyên soái Stalin, vấn đề đề ra trước mắt những người đang sống là: Chúng ta phải học tập Stalin, học tập đạo đức cách mạng và trí tuệ của ông, được cả càng hay, không thì được phần nào cũng hay phần ấy, đó là một đảm bảo vững chắc cho cuộc thắng lợi của chủ nghĩa xã hội, của Chủ nghĩa tân dân chủ”.

Lê Đạt thì xuất hiện như một phóng viên, ghi lại không khí một nhà máy trong rừng khi nghe tin Stalin mất. Bài viết khoảng 3.000 chữ này kể chuyện cái chết của Stalin đã gọi lên niềm xúc động to lớn, từ đó đánh thức tinh thần lao động sáng tạo của cả một tập thể công nhân gang thép.

Xin phép mở một dấu ngoặc. Ngoài các bài “Liễu”, “Bài thơ tình ở Hàng Châu”, Tế Hanh còn có bài thơ ngắn sau đây, viết trong đợt thăm Trung Quốc 1962. Tôi vẫn thường nhắm lại mỗi khi nhớ tới đời sống tinh thần của chúng tôi những năm 1965 về trước:

“Hồ Nam xe chạy không dừng bước

*Dãy núi cao liền dãy núi cao
Quê hương lãnh tụ mây thêu nắng
Thấy mặt trời lên nhớ bác Mao”*

Tôi muốn thầm nói với Tế Hanh: Anh không việc gì phải xấu hổ cả. Hồi ấy, bao nhiêu người nghĩ thế, chứ đâu phải riêng anh!...”

(VƯƠNG TRÍ NHÂN,
“Để hiểu thêm Tố Hữu”,
BBCVIETNAMESE 19 tháng 8 2014)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2862784397328826>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/04/01/1953-tho-che-lan-vien-huy-can/>

MỤC LỤC

gồm cả 44 x 2 đường dẫn (link-s) của bốn mươi hai (44) bài thơ

Tập thơ 27/49:

“NGUY” VÀ “PHIẾN”, HOÀ GIẢI THỜI HẬU CHIẾN

Bài 1

TRÚT GÁNH NỢ CẦM BÚT

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2763249540615646/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/02/trut-ganh-no-cam-but/>

Bài 2

**HỌC BẠ CHÚNG TA,
TÊN NGÀI VINH DANH**

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2770143563259577/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/03/09/b2-tap-27-49-hoc-ba-chung-ta-ten-ngai-vinh-danh/>

Bài 3

MAI NỞ SỚM, NHÂN ĐÔI

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2773340166273250/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/06/b3b4b13-viet-tiep-tap-tho-26-49-tuc-tap-tho-27-49/>

Bài 4

NHÀ CỘI RỄ THI SĨ CHẾ LAN VIÊN

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2779050382368895/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/06/b3b4b13-viet-tiep-tap-tho-26-49-tuc-tap-tho-27-49/>

Bài 5

TIỀN BIỆT

NHÀ VĂN HOÀNG HẢI THUY (1933-2020)

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2779904235616843/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/10/tien-biet-nha-van-hoang-hai-thuy-1933-2020/>

Bài 6

GIẾU NHẠI THEO TRẦN TẾ XƯƠNG,

VŨ TRỌNG PHỤNG, LỖ TẤN

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2779849132289020/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/10/gieu-nhai-theo-tran-te-xuong-vu-trong-phung-hoa-nguyen-van/>

Xem thêm:

<https://txawriter.wordpress.com/2020/08/22/bi-tay-cuong-chiem-ma-cu-ren-len-mot-cach-he-ha-lam/>

Bài 7 & 8

HOẠ LẦN 1:

BÀI “GIẾU NHẠI THEO TRẦN TẾ XƯƠNG,

VŨ TRỌNG PHỤNG, LỖ TẤN”

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2780596328880967/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/10/gieu-nhai-theo-tran-te-xuong-vu-trong-phung-hoa-nguyen-van/>

Bài 9 & 10

HOẠ LẦN 2

BÀI “GIẾU NHẠI THEO TRẦN TẾ XƯƠNG,
VŨ TRỌNG PHỤNG, LỖ TẤN”

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2782170198723580/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/10/gieu-nhai-theo-tran-te-xuong-vu-trong-phung-hoa-nguyen-van/>

Bài 11

ĐỪNG KHIẾU DÂM HOÁ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2783076935299573/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/10/gieu-nhai-theo-tran-te-xuong-vu-trong-phung-hoa-nguyen-van/>

Ghi chú:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2783498621924071/>

Xem thêm:

<https://txawriter.wordpress.com/2020/08/22/bi-tay-cuong-chiem-ma-cu-ren-len-mot-cach-he-ha-lam/>

Bài 12

“CƯỜNG BỨC TÌNH DUYÊN”,
CHUYỆN THỜI CHIẾN TRANH

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2789568704650396/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/12/22/cuong-buc-tinh-duyen-thoi-chien-tranh/>

Bài 13

CHÚT NGÔNG LẤY HÊN TUỔI MỚI

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2795703347370265/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/06/b3b4b13-viet-tiep-tap-tho-26-49-tuc-tap-tho-27-49/>

Bài 14

BỐN MÙA THỂ LOẠI

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2797175313889735/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/01/chao-2021-bon-mua-the-loai/>

Bài 15

NỘI CHIẾN TRANH GIÀNH ĐẤT MẸ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2797757687164831/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/01/chao-2021-bon-mua-the-loai/>

Bài 16

BÚT NHƯ' NGỰA VỀ ĐƯỜNG CŨ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2800146380259295/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/06/b-16-sau-tap-tho-26-but-nhu-nga-ve-duong-cu/>

Bài 17

PHÉP MẪU Ở CAMPUCHIA

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2802754249998508/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/09/b17-18-them-vao-tap-to-quoc-oi/>

Bài 18

LỘN TRÁI MAY LẠI ÁO QUẦN

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2802471206693479/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/09/b17-18-them-vao-tap-to-quoc-oi/>

Bài 19

CON & NGƯỜI,
CÁI CHÍNH LÀ SỰ THẬT LỊCH SỬ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2803995876541012/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/11/b19-them-vao-to-quoc-oi/>

Bài 20

TÔI KHÔNG “TRỪ ĐI”

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2805259419747991/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/12/b20-them-vao-to-quoc-oi-toi-khong-tru-di/>

Bài 21

HỪNG ĐÔNG CỘNG SẢN
TỪ KHOA HỌC – KỸ THUẬT

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2805876933019573/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/14/b21-them-vao-t26-hung-dong-cong-san-tu-khoa-hoc-ki-thuat/>

Bài 22

HOÀ GIẢI ĐỂ HOÀ HỢP,
KHÔNG PHẢI ĐỂ CHIA RẼ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2809340002673266/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/19/b2223-hoa-giai-de-hoa-hop-khong-phai-chia-re/>

Bài 23

KHÍ KHÁI ĐÀNG TRONG

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2809379096002690/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/19/b2223-hoa-giai-de-hoa-hop-khong-phai-chia-re/>

Bài 24

NGÀY “HỮU NGHỊ” VIỆT – TRUNG

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2809921942615072/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/19/b2223-hoa-giai-de-hoa-hop-khong-phai-chia-re/>

Bài 25

CHÍ ĐỘC LẬP BÌNH SINH
THỜI LỮỖNG CỰC

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2810820145858585/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/20/b25-them-vao-t26-chi-doc-lap-binh-sinh-thoi-luong-cuc/>

Bài 26

NHÂN MÙA BẦU CỬ Ở MỸ HB20-21,
NGHĨ VỀ SỬ SÁCH NƯỚC MÌNH

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2814918208782112/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/26/b26-them-vao-t26-nhan-mua-bau-cu-o-my-hb20-21/>

Bài 27

NỮ THẦN TỰ DO DA ĐEN
TRÊN ĐỒI CAPITOL

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2815995575341042/>

(đã đăng tặng ở Facebook của nhà thơ nữ trẻ Amada Gorman)

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/26/b26-them-vao-t26-nhan-mua-bau-cu-o-my-hb20-21/>

Bài 28

VƯƠNG MẮC XƯƠNG LỊCH SỬ,
NGƯỜI MỸ ĐÃ THÔNG MINH

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2816780545262545/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/26/b26-them-vao-t26-nhan-mua-bau-cu-o-my-hb20-21/>

Bài 29

ĐỒ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2818628441744422/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/01/31/b29-them-vao-t26-do/>

Bài 30

VUA GIA LONG – BÁC HỒ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2819530188320914/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/01/b30-them-vao-t26-vua-gia-long-bac-ho/>

Bài 31

CHÈO GHE VƯỢT CẠN

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2820327728241160/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/09/bai-tet-tan-suu-thuong-thuong-but-phim/>

Bài 32

THƯƠNG TRÂU,

THƯƠNG BÚT PHÍM

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2825193884421211/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/09/bai-tet-tan-suu-thuong-thuong-but-phim/>

Bài 33

NỤ HÔN TRƯỜNG CỬU

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2827464210860845/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/09/bai-tet-tan-suu-thuong-thuong-but-phim/>

Bài 34

TẾT, TẶNG MỘT NGƯỜI
VÀ NHIỀU NGƯỜI

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2828985384042061/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/14/tet-tang-mot-nguoi-va-tang-nhieu-nguoi/>

Bài 35

LÀM RUỘNG CHỮ FACEBOOK

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2832300527043880/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/19/b35-tap-27-49-lam-ruong-chu-facebook/>

Bài 36

NGƯỜI VIỆT MÌNH HẬN THÙ NHAU LÀM CHI,
NỘI CHIẾN TRONG NGOẠI CHIẾN

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2833156620291604/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/21/b36-tap-27-49-nguoi-viet-minh-han-thu-nhau-lam-chi/>

Bài 37

BÓNG & TƯỢNG
NGƯỜI NÔNG DÂN GÁNH LÚA
TRÊN ĐỈNH NÚI SƠN CHÀ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2834590186814914/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/22/b37-27-49-bong-tuong-nguoi-nong-dan-ganh-lua/>

Bài 38

KHĂN TANG TRONG LỊCH

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2835968273343772/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/24/b38-tap-27-49-khan-tang-trong-li-lich/>

Bài 39

VACCINE COVID-19 RẪM NGUYỄN TIÊU

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2837456903194909/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/27/b39-tap-27-49-vaccine-covid-19-ram-nguyen-tieu/>

Bài 40

SINH RA TRONG CHIẾN TRANH,
GIÀ ĐI TRONG HẬU CHIẾN

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2838524283088171/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/27/b40-tap-27-49-sinh-ra-trong-chien-tranh-gia-di-trong-hau-chien/>

Bài 41

HOÀ GIẢI “NGUY” VÀ “PHIẾN”

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2840615196212413/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/03/02/b41-tap-27-49-hoa-giai-nguy-va-phienn/>

Bài 42

PHÁC THẢO VỀ NĂM MƯƠI NĂM

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2842536162686983/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/03/05/b42-tap-27-49-phac-thao-ve-nam-muoi-nam/>

Bài 43, thêm vào (30-03-2021)

CỜI TRÓI TIỀN CHIẾN,

CỜI TRÓI HẬU CHIẾN

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2855860444687888/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/03/23/loi-troi-tien-chien-loi-troi-hau-chien/>

Bài 44, thêm vào (30-03-2021)

NHÁNH TRẦN XUÂN TỘC TRÚC LÂM

Ở NHĨ TRUNG, CÙNG HUYỆN

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2858811371059462/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/03/28/nhanh-tran-xuan-toc-truc-lam-o-nhi-trung-cung-huyen/>

Xem thêm (thêm vào, 30-03-2021):

Bài XXIV (trong tập thơ “Trong tôi Bến Hải & Thạch Hãn”):

SÔNG CÁNH HỒM

ĐỪNG CHUYỆN TÌNH XƯA

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2058080964465844/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/03/28/nhanh-tran-xuan-toc-truc-lam-o-nhi-trung-cung-huyen/>

=====

Link trang này:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2820360554904544/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/02/tap-tho-27-trong-49-dau-sach-tac-gia-tran-xuan-an/>

=====

DANH MỤC TÁC PHẨM (ĐẦU SÁCH) CỦA TÁC GIẢ TRẦN XUÂN AN

(bốn mươi chín đầu sách, tính đến 06-03-2021)

I. Thơ

1. *Nắng và mưa*, tập thơ, Hội VHNT. Quảng Trị xuất bản, 1991.
2. *Hát chiêu hồn mình*, tập thơ, Nxb. Đồng Nai, 1992.
3. *Tôi vẫn ở trên đường*, tập thơ, Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 1993.
4. *Lặng lẽ ở phố*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1995.
5. *Kể bị ném vào bão*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1995.
6. *Hát với đời ơi thương mến*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1996.
7. *Quê nhà yêu dấu*, trường ca thơ, Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 1998.
8. *Giọt mực, cánh đồng và vở kịch điên*, tập thơ, Tạp chí điện tử Giao Điểm, 2005.
9. *Thơ những mùa hương*, tập thơ, 1998, Nxb. Thanh Niên, 2011.
10. *Tưởng niệm Mẹ*, tập thơ tự tuyển, Nxb. Thanh Niên, 2010.
11. *Thơ sử và những bài thơ khác*, tập thơ, Nxb. Thanh Niên, 2011.
12. *Hát mộc với biển đảo & những bài thơ khác*, tập thơ, Nxb. Thanh Niên, 2012.
13. *Mở lòng bàn tay để đan tay*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 2014.
14. *Để lòng người thôi trăm uất*, tập thơ, công bố tại Facebook & Tạp chí điện tử Chim Việt Cảnh Nam, 2014.
15. *Câu Ý Hệ*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2016.
16. *Tuổi nhớ*, tập thơ, Nxb. Văn hoá – Văn nghệ, 2016.
17. *Độc lập thật, khát vọng!*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2017

18. *Chiếc cầu Chiến Tranh Lạnh*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2017
19. *Bốn năm Chữ Thập Đỏ*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 3-2018
20. *Trong tôi Bến Hải và Thạch Hãn*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 7-2018
21. *Danh dự*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 10-2018
22. *Cái nhìn của người hậu chiến*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 04-2019
23. *Lí lịch và quốc sử*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 07 & 10-2019
24. *Sau hai đợt sóng thần, Đất nước mình nay thế đó*, tập thơ 30 bài, 02-2020 & bổ sung 06 bài mới + 02 bài cũ, 18-03-2020 & 15-04-2020, Facebook & các điểm mạng của tác giả.
25. *Người Mẹ trong chiến tranh*, ngâm khúc tự sự, 460 câu song thất lục bát, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 4 & 5-2020
26. *Tổ quốc ơi, con kính thưa lời nói thẳng*, tập thơ 41 bài, viết và công bố đến ngày 10-11-2020, Facebook & các điểm mạng của tác giả
27. “Nguy” và “phiến”, *hoà giải thời hậu chiến*, tập thơ 44 bài (viết và công bố đến ngày 05 & 06-03-2021, bổ sung 02 bài, 30-03-2021), Facebook & các điểm mạng của tác giả

II. Tiểu thuyết, truyện kí:

28. *Mùa hè bên sông (Nỗi đau hậu chiến)*, tiểu thuyết, 1997; hai bản đã sửa chữa và bổ sung, 2001 (lần hai) và 2003 (lần ba), Tạp chí điện tử Giao Điểm tháng 6-2005.
29. *Có một nơi lá mãi xanh*, tiểu thuyết, Nxb. Hội Nhà văn, 1999.
30. *Ngôi trường tháng giêng*, tiểu thuyết, 1998, Nxb. Thanh Niên, 2003.

31. *Sen đỏ, bài thơ hoà bình*, tiểu thuyết, 1999, Nxb. Thanh Niên, 2003.
32. *Nước mắt có vị ngọt*, tập truyện ngắn liên hoàn, 1999, Tạp chí điện tử Giao Điểm, 2005.
33. *Tuổi học trò của tôi*, hồi kí – tự truyện, Nxb. Hội Nhà văn, 2012.
34. *Bên kia dốc “Mạ ơi!”*, truyện vừa – hồi ức, Nxb. Hội Nhà văn, 2012.
35. *Giữa thuở chuyển mùa*, truyện – hồi ức, Nxb. Trẻ, 2013.
36. *Sáng đều hai nửa gương mặt*, truyện vừa (gồm 6 truyện ngắn), Facebook & các điểm mạng vi tính toàn cầu, 2016

III. Nghiên cứu, khảo luận:

37. *Thơ Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886) – Vài nét về con người, tâm hồn và tư tưởng* (biên soạn – nghiên cứu, phân bác, và tập hợp một số bản dịch, bài khảo luận văn học và sử học về NVT.), 2000 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 2008.
38. *Tiểu sử biên niên phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường – kẻ thù không đội trời chung của chủ nghĩa thực dân Pháp* (từ Đại Nam thực lục, rút gọn), dạng niên biểu, sách dẫn chi tiết, phần I, 2001, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.
39. *Những trang “Đại Nam thực lục” về phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886) và các sự kiện thời kì đầu chống thực dân Pháp...* (Quốc sử quán triều Nguyễn, Tổ Phiên dịch Viện Sử học VN.), chọn lọc, phần II, 2001.
40. *Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886), một người trung nghĩa*, khảo luận và phê bình sử học, 2002 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.
41. *Phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886)*, truyện – sử kí – khảo cứu tư liệu lịch sử, trọn bộ 4 tập, 2002 – 2003; Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 2004.
42. *Suy nghĩ về một số vấn đề trong lịch sử cổ đại nước ta*, khảo luận, 7.2004, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2005.

43. *Bàn thêm về mấy vấn nạn sử học*, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2007.

IV. Phê bình & bình luận:

44. *Ngẫu hứng đọc thơ*, phê bình thơ, 2003; Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 2005.

45. *Luận về thời chúng ta, một số vấn đề trong chiến tranh và hậu chiến*, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2005.

46. *Thời sự văn hoá và suy nghĩ*, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2008.

47. *Đọc văn chương và cảm nghĩ*, phê bình, viết ngắn & điểm sách, Nxb. Thanh Niên, 2009.

48. *Vi văn chương, bình – khảo và phiếm luận*, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2010.

49. *Ngẫm nghĩ khi đọc văn chương*, phê bình, đăng trên các trang thông tin điện tử & điểm mạng toàn cầu, 2011.

XIN LƯU Ý:

1) Có 10 cuốn, viết và công bố từ 2014 trở về trước, chưa xuất bản thành sách giấy được, tôi (tác giả T.X.A.) đã gửi bản chữ vi tính cho YBOOK, thành viên của NXB. Trẻ, TP.HCM., cụ thể là gửi trực tiếp tại NXB. cho cô Hoà Mi.

2) Trong đó, có hai đầu sách phê bình & bình luận, “*Vi văn chương, bình – khảo và phiếm luận*” và “*Ngẫm nghĩ khi đọc văn chương*”, tôi đã gửi cả bản in giấy A4 và bản chữ vi tính cho Chi nhánh NXB. Văn Học – anh Trương Đình Chiến – để xin giấy phép xuất bản dạng sách in giấy, nhưng chưa được cấp giấy phép.

3) Mười hai (12), ghi số thứ tự từ 1 đến 12, trong mười bốn (14) đầu sách HOÀ GIẢI DÂN TỘC lại liệt kê riêng dưới đây (mười hai bản thảo vi tính hoàn chỉnh), được viết trước ngày 05-06-2020, tôi đã gửi đến Nhà Xuất bản Tự Do để mong ấn hành sách giấy:

nhaxuatbantudo@hushmail.com

4) Bốn (04) đầu sách biên khảo về nhân vật lịch sử Nguyễn Văn Tường (1824-1886), tôi đã xuất bản thành sách in giấy, 2004, 2006 & 2008, qua hai nhà xuất bản Văn nghệ TP.HCM. và Thanh Niên. Vào ngày 12-03-2020, tôi đã kí hợp đồng tái bản KHÔNG SỬA CHỮA cả bốn đầu sách ấy với Tạp chí Xưa & Nay (cơ quan của Hội Khoa học lịch sử Việt Nam), tại Văn phòng phía Nam (Đề Thám, TP.HCM.), theo đề nghị của Tạp chí. Tôi đã trao bốn bản chữ vi tính và phụ liệu hình ảnh đã được dàn trang, quét chụp (scan) để xuất bản lần thứ nhất, của cả bốn đầu sách. Xin ghi nhớ ở đây.

GIỚI THIỆU SÁCH

Bốn đầu sách về Nguyễn Văn Tường (1824-1886)
(tác giả Trần Xuân An)

Dể từ nghiên cứu, nhận định lại về nhân vật lịch sử Nguyễn Văn Tường (1824-1886) với tinh thần khoa học khách quan, công bằng là sự quan tâm từ lần của giới sử học và là một thao thức khôn nguôi của các thế hệ hậu thế. Mỗi lần đến thập niên 90 thế kỷ XX, một số các cuộc hội thảo, hội nghị khoa học về Phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường, trong các năm 1996 tại TP HCM, 2002 tại Huế, 2003 tại Hà Nội, và Lễ dâng Bia khắc ghi công trạng nhân vật lịch sử này sau đó...

Cùng tiến trình ấy, tác giả Trần Xuân An cũng đã dày công nghiên cứu về đề tài này, và đã có tham luận trong hội thảo khoa học tại Huế (2002). Ông cũng đã xuất bản bốn (04) đầu sách cùng một đề tài, như sau:

1. Thơ Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886) – Vai nét về con người, tâm hồn và tư tưởng thiên soạn – nghiên cứu, phân tích, và tập hợp một số bản dịch, bài khảo luận văn học và sử học về Nguyễn Văn Tường, 2000 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 2008.
2. “Thần sử biên niên phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường – Kế thừa không đứt nối chúng của chủ nghĩa thực dân Pháp” từ Đại Nam thực lục, rừ giám, song niên biểu, sách dẫn chi tiết, phần I, 2001, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.

3. Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886), một người trung nghĩa – khảo luận về một vài khía cạnh sử học, 2002 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.

4. Phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886), truyện – sử kí – khảo cứu tư liệu lịch sử, tập bộ 4 tập, 2002 – 2003; Nxb. Văn Nghệ TP. HCM, 2004.

Tác giả Trần Xuân An còn hình thành một tập tư liệu “Nhớ trong Đại Nam thực lục về phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886)” và các sự kiện thời kì đầu chống thực dân Pháp... Quốc sử quán triều Nguyễn, Tủ Phiên dịch Văn Sử học Việt Nam, chọn lọc, phần II, 2001.

Bốn đầu sách đã xuất bản trên đã được giới thiệu trên nhiều báo chí khi mới được ấn hành. Đặc biệt, đầu sách thực Trần Xuân An viết sau cùng, trong bốn đầu sách trên, đã được GS.

Đinh Xuân Lâm nhận xét: “Nguy” mở đầu bộ sách, tác giả Trần Xuân An đã cho biết công là một hậu duệ thế hệ thứ năm (...) Nhưng khi đọc đến dòng cuối cùng bộ sách, người đọc có thể nhận thấy tác giả bộ sách đã bám dậm chặt chữ “tính khoa học” của nó về nội dung và phương pháp” (“Chưa một cho Nguyễn Văn Tường”, Tạp chí Nghiên cứu Lịch sử, số tháng 5 (344) 2005, tr.71-73).

Tạp chí Xưa và Nay trân trọng giới thiệu. ■

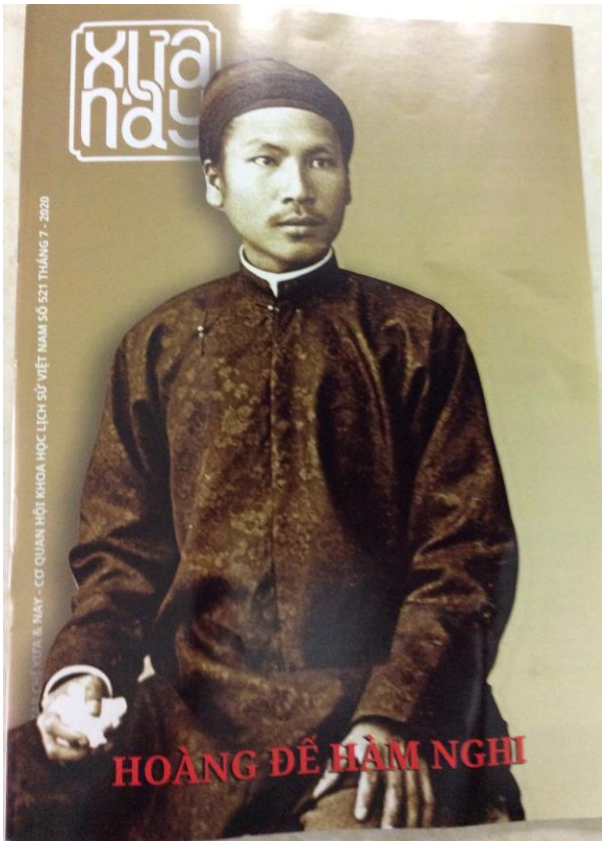
chạm hình một bông sen đang nở rộ, ở giữa chân tảng là một vòng tròn đường kính 45cm, xung quanh chạm nổi 16 cặp cánh sen kép, cánh sen nếp mấp có độ dài trung bình 12cm, rộng 10cm, bên trên bề mặt đôi cánh sen chính chạm khắc đôi rồng uốn khúc hình “sin” ở thế đang đối - sản phẩm đặc trưng của nghệ thuật điêu khắc thời Lý (thế kỷ XI) còn sót lại tới ngày nay. Loại hình chân tảng đá này giống với kiểu chân tảng của chùa Dạm (xã Nam Sơn, Tp Bắc Ninh), chùa Phật Tích (xã Phật Tích, huyện Tiên Du) và chùa Tinh Lự (xã Lang Ngâm, huyện Gia Bình) vốn là ba ngôi chùa có niên đại khởi dựng cùng thời với chùa Bồ Vàng.

Trên đây là những dấu tích vật chất vô cùng quan trọng chứng minh chùa Bồ Vàng có niên đại khởi dựng từ thời nhà Lý (khoảng thế kỷ XI), đại khởi dựng từ thời nhà Lý (khoảng thế kỷ XI), những di sản văn hóa vật chất quý báu này hiện đang được lưu giữ, bảo quản tại chùa Bồ Vàng

và Bảo tàng tỉnh Bắc Ninh. Thông qua hiện vật đặc đạo này đã góp phần giới thiệu tới công chúng khách tham quan trong và ngoài tỉnh nghiên cứu, tìm hiểu về nghệ thuật điêu khắc đá trong các công trình kiến trúc Phật giáo thời Lý. Thiết nghĩ các cấp chính quyền cần sớm có một dự án khôi phục lại quy mô kiến trúc của chùa Bồ Vàng sao cho xứng tầm với giá trị vốn có của nó. Dự án khôi phục ấy còn thiết lập nên một hệ thống di tích lịch sử, văn hóa, tâm linh nhằm phục vụ khách tham quan du lịch và hành hương, qua đó góp phần hình thành nên tour du lịch từ đền Đô, qua đền thờ Thái uy Lý Thường Kiệt rồi qua chùa Bồ Vàng, do như là một sự trở về với nguồn cội của dân tộc. ■

CHU THỊCH:

1. Tên Nôm của làng Như Nguyệt.

Bìa
Tạp chí Xưa và Nay, số 521, tháng 7-2020

**TRẦN TRỌNG MỜI XEM
bốn đầu sách có tính chất tự truyện của tác giả:**

1) *Tuổi học trò của tôi*

(hồi kí – tự truyện, 2012), Nxb. Hội Nhà văn, 2012

Tác giả tự thuật về bản thân

qua việc khắc hoạ nhân vật Trần Nguyễn Phan

2) *Ngôi trường tháng giêng*

(tiểu thuyết – hồi ức, 1998), Nxb. Thanh Niên, 2003

Tác giả tự phân thân, khắc hoạ bản thân

qua việc xây dựng ba nhân vật Đặng Nam, Khoai,

Lộc Biếc

3) *Bên kia Dốc “Mạ ơi!”*

(truyện – hồi ức, 2012), Nxb. Hội Nhà văn, 2012

Tác giả tự khắc hoạ bản thân

qua việc xây dựng nhân vật Phan Huyền Đình

4) *Giữa thuở chuyển mùa*

(truyện – hồi ức, 2013), Nxb. Trẻ, 2013

Tác giả tự khắc hoạ bản thân

qua việc xây dựng nhân vật Nguyễn Phan Huyền

.....
.....

MƯỜI LĂM (15) ĐẦU SÁCH, TÁC GIẢ TRẦN XUÂN AN VIẾT TRONG BẢY NĂM TRÊN FACEBOOK, 06-03-2014 — 05 & 06-03-2021 (kể cả tập thơ tình cảm “TUỔI NHỚ”, Nxb. Văn hoá – Văn nghệ TP.HCM. ấn hành, 2016)

Trân trọng mời đọc & tự in thành sách giấy:

14 ĐẦU SÁCH THƠ, TRUYỆN, VỚI CHUYÊN ĐỀ HOÀ GIẢI DÂN TỘC SAU CUỘC NỘI CHIẾN – CHỐNG NGOẠI XÂM TRONG CHIẾN TRANH LẠNH (1945-1954-1975 — 1989/1991)

(tập thơ tình cảm TUỔI NHỚ đã được ấn hành qua Nxb. Văn hoá – Văn nghệ):

1) ĐỀ LÒNG NGƯỜI THÔI TRẦM UẤT, tập thơ (45 bài thơ)
PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2015/10/0_best_txa_ta_p-tho-14_bo-sung-tuyen-ngon-loi-the-vn-18-9hb15-copy.pdf
<http://www.tranxuanan-writer.net/Home/danh-muc-tac-pham-txa/txa-de-long-nguoi-thoi-tram-uat>

2) SÁNG ĐỀU HAI NỬA GƯƠNG MẶT, truyện vừa gồm 6 truyện ngắn

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2016/01/txa_sang-deu-hai-nua-guong-mat_19-01hb16.pdf
http://www.tranxuanan-writer.net/Home/danh-muc-tac-pham-txa/dau-sach-36-txa_sang-deu-hai-nua-guong-mat

3) CẦU Ý HỆ, tập thơ (46 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2016/11/txa_cau-y-he_arial_co-sach__tap-tho-thu-16_04-11hb16.pdf
<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/cau-y-he-txa-dau-sach-37>

4) ĐỘC LẬP THẬT, KHÁT VỌNG!, tập thơ (88 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2017/06/4_for-layout_doc-lap-that-khat-vong_20-6hb17.pdf

http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/tap-tho-thu-17_muc-luc

5) CHIẾC CẦU CHIẾN TRANH LẠNH, tập thơ (60 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2017/09/txa_tap-tho-18_chiec-cau-chien-tranh-lanh_30-bai_10-09hb173.pdf

(phần 1)

PDF tại txawriter.wordpress.com:

https://txawriter.files.wordpress.com/2017/12/txa_p1p2_chiec-cau-chien-tranh-lanh_60-bai_10-09-10-12hb17.pdf (trọn

tập, 2 phần)

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/phan-hanh-tap-tho-chiec-cau-chien-tranh-lanh>

6) BỐN NĂM CHỮ THẬP ĐỎ, tập thơ (40 bài thơ)

(Công bố tập thơ thứ 19 trong 40 đầu sách của T.X.A. và 01 sưu tập tư liệu)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2018/03/txa_bon-nam-chu-thap-do_22-3hb18.pdf

http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bon-nam-chu-thap-do_tap-tho19-tren-41

<https://txawriter.wordpress.com/2018/03/22/cong-bo-tap-tho-thu-19-trong-40-dau-sach-cua-t-x-a-va-01-suu-tap-tu-lieu/>

7) TRONG TÔI BẾN HẢI VÀ THẠCH HẢI, tập thơ (57 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2018/07/00_txa_final_frint_trong-toi-ben-hai-va-thach-han_25-7hb18.pdf
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2078691499071457>

8) DANH DỰ, tập thơ (71 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2019/01/00_bo-sung-2056_txa_final_frint_danh-du_19-01hb19.pdf
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2173507112923228>

9) CÁI NHÌN CỦA NGƯỜI HẬU CHIẾN, tập thơ (60 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2019/06/000_4-bai_2-pages-per-sheet_cai-nhin-nguoi-hau-chien_29-04-10-06hb19.pdf
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2265975710343034>

10) LÍ LỊCH & QUỐC SỬ, tập thơ bốn mươi bảy (47) bài thơ

PDF:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2339134639693807/>
<https://txawriter.wordpress.com/2019/07/24/cong-bo-dau-sach-thu-10-ve-hoa-giai-dan-toc-tap-tho-li-lich-quoc-su/>

11) SAU HAI ĐỢT SỐNG THẦN, ĐẤT NƯỚC MÌNH NAY THẾ ĐÓ, tập thơ ba mươi sáu (30+2+4) bài thơ và hai bài thơ viết trước

PDF:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2529568823983720/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/02/23/tap-tho-10-hoa-giai-dan-toc-sau-hai-dot-song-than/>

12) NGƯỜI MẸ TRONG CHIẾN TRANH, ngâm khúc tự sự, song thất lục bát 460 câu

<https://txawriter.wordpress.com/2020/06/06/sach-pdf-nguoi-me-trong-chien-tranh-hoa-giai-dan-toc-cuon-12/>

https://txawriter.files.wordpress.com/2020/06/12_final_txa_nguoi-me-trong-chien-tranh_ngam-khuc-460-cau-song-that-luc-bat_45-2020.pdf

13) TỔ QUỐC ƠI, CON KÍNH THỬA LỜI NÓI THĂNG, tập thơ 41 bài thơ

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bai-moi-viet-trang-4-tiep-theo-tranxuanan-writer-net/tho-sau-ngam-khuc-469-cau>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/09/26/duong-dan-link-16-bai-tho-sau-ngam-khuc-tu-su/>

14) “NGUY” VÀ “PHIẾN”, HOÀ GIẢI THỜI HẬU CHIẾN, tập thơ 44 bài thơ

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/02/tap-tho-27-trong-49-dau-sach-tac-gia-tran-xuan-an/>

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bai-moi-viet-trang-4-tiep-theo-tranxuanan-writer-net/tho-viet-noi-tiep-tap-26>

.....
.....

15) TUỔI NHỚ, tập thơ (45 bài thơ), NXB. Văn hoá – Văn nghệ ấn hành, 12-2016

(đây là tập thơ không thuộc đề tài hoà giải dân tộc):

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2028854877388453>

.....
.....

TỔNG CỘNG MƯỜI BỐN (14) TẬP THƠ GỒM **SÁU TRĂM TÁM MƯƠI (680) BÀI THƠ** (kể cả tập thơ “Tuổi nhớ”, 45 bài thơ), cộng với **460 CÂU NGÂM KHÚC & MỘT (01) TẬP TRUYỆN NGẮN LIÊN HOÀN** gồm sáu (06) truyện như một truyện vừa, cùng một ít bài luận.

.....
.....

**Đặc biệt,
07 năm tròn vừa qua,
14 đầu sách về đề tài hoà giải dân tộc
(không kể tập thơ tình cảm “Tuổi nhớ”),
tác giả đứng trên lập trường
thuần tuý dân tộc Việt Nam
để suy tư và viết.**

.....
.....

Ghi chú lần thứ hai:

Mười hai (12), ghi số thứ tự từ 1 đến 12 (kể cả tập truyện ngắn), trong mười bốn (14) đầu sách HOÀ GIẢI DÂN TỘC này (mười hai bản thảo vì tính hoàn chỉnh), ngày 05-06-2020, tôi đã gửi đến Nhà Xuất bản Tự Do để mong ấn hành sách giấy

nhaxuatbantudo@hushmail.com

NHÀ XUẤT BẢN

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc – Tổng biên tập

Chịu trách nhiệm nội dung:

Phó Giám đốc – Phó Tổng biên tập

Biên tập & sửa bản in:

Vẽ bìa, trình bày & kĩ thuật vi tính:

Đơn vị liên kết: Tác giả.

Khổ 14,5 cm x 20,5 cm.

Số ĐKKH:

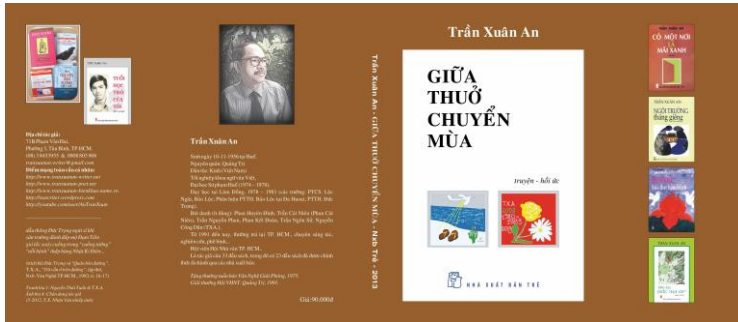
Quyết định xuất bản số:

ngày tháng năm

In 500 cuốn, tại XN. In

In xong và nộp lưu chiểu tháng năm .

Phần gập bìa 1: Một số ảnh chụp các bìa sách đã xuất bản của Trần Xuân An:

Bìa 4:
ẢNH CHÂN DUNG TÁC GIẢ
(do nhiếp ảnh gia Lê Văn Duy chụp, 2-2018)

Bìa 4:

VÀI NÉT VỀ TÁC GIẢ

Trần Xuân An

Sinh ngày 10-11-1956 tại Huế.

Nguyên quán: Quảng Trị (họ Trần Xuân tại Trúc Lâm, Gio Linh và họ gốc Nguyễn Văn tại An Cư, Triệu Phong)

Dân tộc: Kinh (Việt Nam)

Tín ngưỡng Tổ tiên (Quốc Tổ, Gia Tiên) và Trời Bụt dân gian.

Tốt nghiệp khoa ngữ văn Việt, Đại học Sư phạm Huế (1974 – 1978).

Đạy học tại Lâm Đồng, 1978 – 1983 (các trường: PTCS. Lộc Ngãi, Bảo Lộc; Phân hiệu PTTH. Bảo Lộc tại Đa Huoai; PTTH. Đức Trọng).

Bút danh (ít dùng): Phan Huyền Đình, Trần Cát Niên (Phan Cát Niên), Trần Nguyễn Phan, Phan Kết Đoàn, Trần Ngôn Sử, Nguyễn Công Dân (TXA.), Nguyễn Phan Huyền.

Từ 1991 đến nay, thường trú tại TP. HCM., tiếp tục công việc viết, chuyên sáng tác, nghiên cứu, phê bình...

Hội viên Hội Nhà văn TP. HCM..

Là tác giả của 48 đầu sách và 01 sưu tập tư liệu, trong đó có 25 đầu sách đã được chính thức ấn hành qua các nhà xuất bản.

Tặng thưởng tuần báo Văn Nghệ Giải Phóng, 1975.

Giải thưởng Hội VHNT. Quảng Trị, 1991.

Phần gấp bìa 1:

ĐĂNG BÀI TRÊN BÁO CHÍ:

Tuổi Ngọc (1973), Văn nghệ Giải phóng (từ 1975), Văn nghệ Bình Trị Thiên, Văn hoá Bình Trị Thiên, Văn nghệ TP.HCM., Nhân Dân, Tạp chí Sông Hương, Tạp chí Cửa Việt, Văn nghệ, Thanh Niên, Tuổi Trẻ, Kiến thức Ngày nay, Tạp chí Xưa & Nay, Tạp chí Huế Xưa & Nay, Tạp chí Thơ...v.v...

Tạp chí Văn hoá Nghệ An điện tử, Trang TTĐT. Hội Nhà văn Việt Nam, Trang TTĐT. Hội Nhà văn TP.HCM., Trang TTĐT. Quê nhà (báo Tổ Quốc), Trang TTĐT. Văn nghệ Đồng bằng Sông Cửu Long...v.v...

Giaodiem. com, Chimviet. free. fr, BBCVietnamese. uk. com ...v.v...

phongdiep. net , tranhuong. com, Văn chương Việt...v.v...

Đài Tiếng nói nhân dân TP.HCM., Đài Phát thanh Bình Trị Thiên, Đài Phát thanh Lâm Đồng...v.v...

Phần gấp bìa 4:

GÓP MẶT VÀO CÁC TUYỂN TẬP THƠ:

Riêng về lĩnh vực thơ, ngoài việc đăng thơ trên nhiều báo chí từ 1973, còn có sự góp mặt vào nhiều tuyển tập thơ:

1. Thơ Miền Trung thế kỷ XX (Ban tuyển chọn, Nxb. Đà Nẵng, 1995).
2. Hai thập kỷ thơ Huế, 1975 – 1995 (Ban tuyển chọn, Nxb. Văn Học, 1995).
3. Non Mai sông Hãn, thơ văn Quảng Trị hai thế kỉ XIX & XX (Hội VHNT. tuyển chọn, Sở VH TT. QT. xb., 1999).
4. 700 năm thơ Huế (Ban tuyển chọn, Nxb. Thuận Hóa, 2008).
5. Thơ tình bốn phương (Thái Doãn Hiểu – Hoàng Liên tuyển chọn, Nxb. Trẻ, 1995).
6. Thơ tình Việt Nam và thế giới (Lê Hùng Trương [Khai Trí] tuyển chọn, Nxb. Thanh Niên, 1998).
7. Nghìn năm tử tuyết (Thái Doãn Hiểu – Hoàng Liên tuyển chọn, Nxb. VHDT., 1997).
8. Một thế kỷ văn học yêu nước, cách mạng (Ban tuyển chọn, Nxb. Văn hoá – Văn nghệ TP.HCM., 2016)
9. và nhiều tuyển thơ khác, từ 1975 đến nay, do các hội văn nghệ tỉnh, Hội Nhà văn TP.HCM. và các nhà xuất bản ấn hành tại Lâm Đồng, Huế, Đồng Nai, TP.HCM., Hà Nội v.v...

Địa chỉ tác giả:

71B Phạm Văn Hai,
Phường 3, Tân Bình, TP.HCM., Việt Nam
(028) 38453955 & 0908 803 908
tranxuanan.writer@gmail.com

Điểm mạng toàn cầu cá nhân:

<http://www.tranxuanan-writer.net>
<http://www.tranxuanan-poet.net>
<http://www.tranxuanan-bienkhao.name.vn>
<https://txawriter.wordpress.com>

<http://youtube.com/user/AnTranXuan>
<https://facebook.com/tranxuanan.writer>

& một số ảnh bìa sách của Trần Xuân An đã xuất bản

THÁNG 03-2021

~~ viết công bố trên Facebook

từ ngày 23-11-2020 đến ngày 06-03-2021~~

~~ công bố trên web txawriter.wordpress.com...

<http://www.tranxuanan-poet.net>

cũng theo các ngày trên ~~

Thực hiện tập PDF:
13-03-2020

Ngày 30-03-2021, bổ sung hai bài thơ mới viết thêm
& một bài thơ để đọc lại từ một tập thơ trước
(chỉ bổ sung, không sửa đổi gì ở các bài khác)

Thực hiện tập PDF hoàn chỉnh:
30-03-2020

TÁC GIẢ GIỮ BẢN QUYỀN
TỪNG CHỮ, TỪNG Ý TƯỞNG

.....

o0o0o0o0o0o0o